N Nr. 21

1. NOVEMBER-HEFT 1943

Signal

Universitetsbiblioteket i Tromsø

Belgia 3 fr. / Bøhmen-Mähren 1 kr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finnland 4.50 mk. / Frankrike 5 fr. / Hellas 600 drs. / Italia 3 lire
Kroatia 10 kuna / Nederland 25 cents
Norge 50 øre / Portugal 2 esc. / Romania 25 lei / Serbia 10 dinar / Sveitge 55 øre / Sveits 50 rappen / Tyrkia 20 kurus / Ungarn 50 fillér / Slovakia 3 ks. / Spania 1.50 pts.
Sørsteiermark, Ostland 40 Pfg.

En laurbærkrans ...

„Det gis et befolkningsproblem i Italia. Det må en gjøre Mussolini ansvarlig for, for oppfordringen til å sette flere barn i verden har gjort det enno verre." Av American Mercury, august 1943

Til artikkelen på side 2

1. NOVEMBERNUMMER
NUMMER 21/1943

SIGNAL

BRINGER:

Side

Krigen som verdenskamp

Det er vinter igjen. Soldat i østen 15

Dempet underholdning ved leirbålet. Finske urskogkjempere .. 18

Hans Jørg von Reppert-Bismarck: Som krigsmaler hos kosakkene 19

Det nye verdensbilde — Europas framtid

En laurbærkrans 2

Kominterns endelikt? av Eugène Lyons 7

Hvordan vi lever

Bayreuths trylleri 29

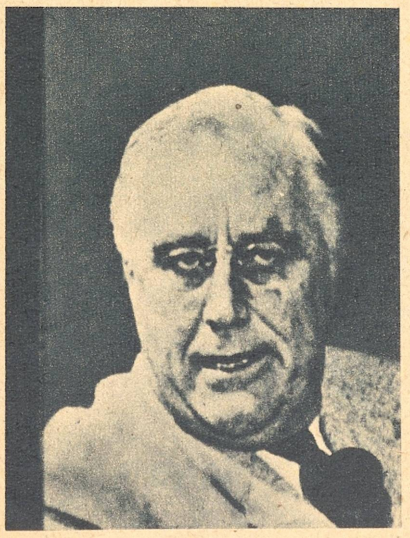
Melodier for Europa 32

Mellom to tog: Sofia 37

COPYRIGHT 1943 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

En laurbærkrans...

„Signal" bringer portrettet av USA.s president på titelbladet i dette nummer. Noen av våre lesere vil forundre seg over hvorfor vi gjør dette. Den nordamerikanske president er imidlertid ubestridt seierherre over kong Viktor Emanuel og Badoglio. Våpenstillstandsoverenskomsten av 3dje september hadde riktignok, bortsett fra utleveringen av den italienske krigsflåte, hverken militært eller politisk noen reell betydning. Dette var en viss skuffelse for dens opphavsmenn. Vi vil dog ikke holde tilbake laurbærene. Det vilde være smålig.

Våpenstillstandsavtalen lar som bekjent i artikkel 12 stå åpent alle politiske og finansielle betingelser som skulde pålegges Italia. Den offisiøse amerikanske kommentator Kingsbury Smith har imidlertid allerede før offentliggjørelsen av våpenstillstandsavtalen meddelt en rekke vesentlige detaljer som, hvis det hadde vært mulig, Italia vilde vært tvunget med på på grunnlag av den blankosjekk Badoglio undertegnet. Kingsbury Smith resymerte i American Mercury av august 1943 under overskriften „Our Government's Plan for a defeated Italiy" alt det som er verd å vite om „den framtid som er bestemt for Italia i en bedre verdensordning". Disse ikke-offentliggjorte våpenstillstandsbetingelser er også av betraktelig interesse for alle andre europeiske land. De gir nemlig, langt utover Italia, uttrykk for den offisiøse amerikanske oppfatning av de europeiske folks framtid.

Sovjetunionens medbestemmelse

Badoglio-klikken hadde opprinnelig håpet at den kunde overgi seg til USA alene, under utelukkelse av England og Sovjetunionen. Smith meddeler at dette ble avvist, fordi ikke bare den britiske, men framfor alt også den sovjetrussiske innflytelse på de endelige fredsbetingelser må garanteres. Her kan man ikke hjelpe „selvom man har visst at Sovjetunionen dermed uunngålig vil forfølge sine egne planer i Italia". Virkeligheten stemmer overens med programmet. Der er allerede dukket opp en sovjetrussisk representant i den allierte middelhavskommisjon, som også er rette vedkommende for våpenstillstandsavtalen. At hans oppgave er forberedelse av kommunistisk oppstand i de italienske områder som er besatt av de allierte, trenger ingen nærmere påvisning.

„Meningsfrihet"

Videre: „Den italienske presse og kringkasting skal under de alliertes okkupasjon underkastes den strengeste kontroll. Det italienske folk vil imidlertid i stort omfang bli gjort bekjent med de forente nasjoners krigsmål... En viss oppdragelse vil bli nødvendig. Italienerne vil vel selv ikke ha noe imot at den historiske sannhet blir framstilt for deres barn." Dette betyr hverken mer eller mindre at italienerne ikke skal ha noen egen oppfatning av sin historie. Presse, kringkasting og skoleundervisning skal tvertimot ledes enten i amerikansk eller sovjetrussisk retning. Dette er altså den høyt lovpriste åndsfrihet som der angivelig kjempes for i atlanterhavserklæringens navn. Smith bemøyer seg ikke det minste med å nekte at enhver selvstendig italiensk åndsimpuls skal undertrykkes ved et tvangssystem.

Mødre som anklagede

Og videre: „Man må medgi at der i Italia er et befolkningsproblem, skjønt Mussolini må gjøres ansvarlig for at det ved oppfordringen til befolkningsøkning er blitt enno verre."

Med denne kyniske setning bebreides altså det italienske folk for sin kjærlighet til sin etterslekt og der rettes således en bebreidelse mot de italienske mødre for de barn de har satt inn i verden. Sannelig fortjener denne setning av den offisiøse kommentator en spesiell laurbærkrans!

Smith skriver så at man ikke bør sperre Afrika for italienerne på grunn av moderlandets overbefolkning, „men den amerikanske idé for den framtidige koloniutvikling er basert på prinsippet med de forente nasjoners tillitsmannsfunksjon og ikke på imperialisme." De italienske kolonier skal altså forvandles til amerikanske mandater. At den samme skjebne er tiltenkt de franske, belgiske og andre europeiske koloniområder, vil vel no være klart selv for den største skeptiker. „Europeisk imperialisme" blir avvist, og Amerikas „formynderskap" skal komme i stedet — altså den amerikanske imperialisme. Hva Italia angår, har man allerede hørt rykter om planer som vil skille Sicilia og Sardinia fra moderlandet.

Korndyrking forbudt

Men dette er ikke alt. „Signal" offentliggjorde for noen måneder siden etter den økonomiske konferanse i Hot Springs den amerikansk-kanadiske plan, som går ut på at de europeiske land i framtiden skal nektes å dyrke korn til fordel for de oversjøiske finanskapitalistiske kornpools. Det dreide seg dengang om en hemmelig informasjon, og vi var ikke forbauset over at mange av våre lesere skrev at man måtte tvile på holdbarheten i disse våre bemerkninger. I de fredsbetingelser som er bestemt for Italia, finner vi no disse uhyrlige tanker gjengitt svart på hvitt. Det heter nemlig ordrett:

„Italia må gjøre sin produksjon og sin eksport avhengig av De forente staters øverste økonomiske råds avgjørelser. Det må f. eks. opphøre med den politikk å gjøre seg uavhengig i produksjon av hvete. (It must abandon the policy to make itself sufficient in the production of wheat.) Mussolini vilde framfor alt med sin agrarpolitikk styrke Italias krigspotensial. Det er upraktisk for italienerne å forsøke selv å produsere den hvete de trenger."

Det er altså praktisk for den amerikansk-kanadiske hvetepool og dens finansmenn, når Italia må ta størst mulige mengder fra de oversjøiske eksportland, selv om det var i stand til å produsere dette korn i sitt eget land og derved opprettholde de italienske bønders levestandard, som er blitt hevet betraktelig i de siste tyve år. Den amerikanske „fredsplan" for Italia, som Kingsbury Smith skriver om, forutsetter den fullstendige kontroll med det italienske næringsliv. Dersom denne plan noen sinne skulde bli til virkelighet, vilde Italia bli forvandlet til en finans- og ervervskoloni for amerikanerne og kanskje også for britene og sovjetrusserne.

„Better World Order"

„På disse betingelser", heter det til slutt, „og med dette løfte om en fredeligere og lykkeligere framtid er de amerikanske planleggere rede til å hilse et fritt Italia velkommen i sivilisasjonens broderskap."

Et fritt Italia, står det virkelig skrevet! Det hittidige Italia hørte altså ikke til den siviliserte verden — og vel heller ikke hele Europa!

Lønner det seg ikke å notere seg alt dette? Æres den som æres bør. Hva sto det i begynnelsen? „Italias framtid i en bedre verdensordning." Slik ser den ut, denne „Better World Order".

G. W.

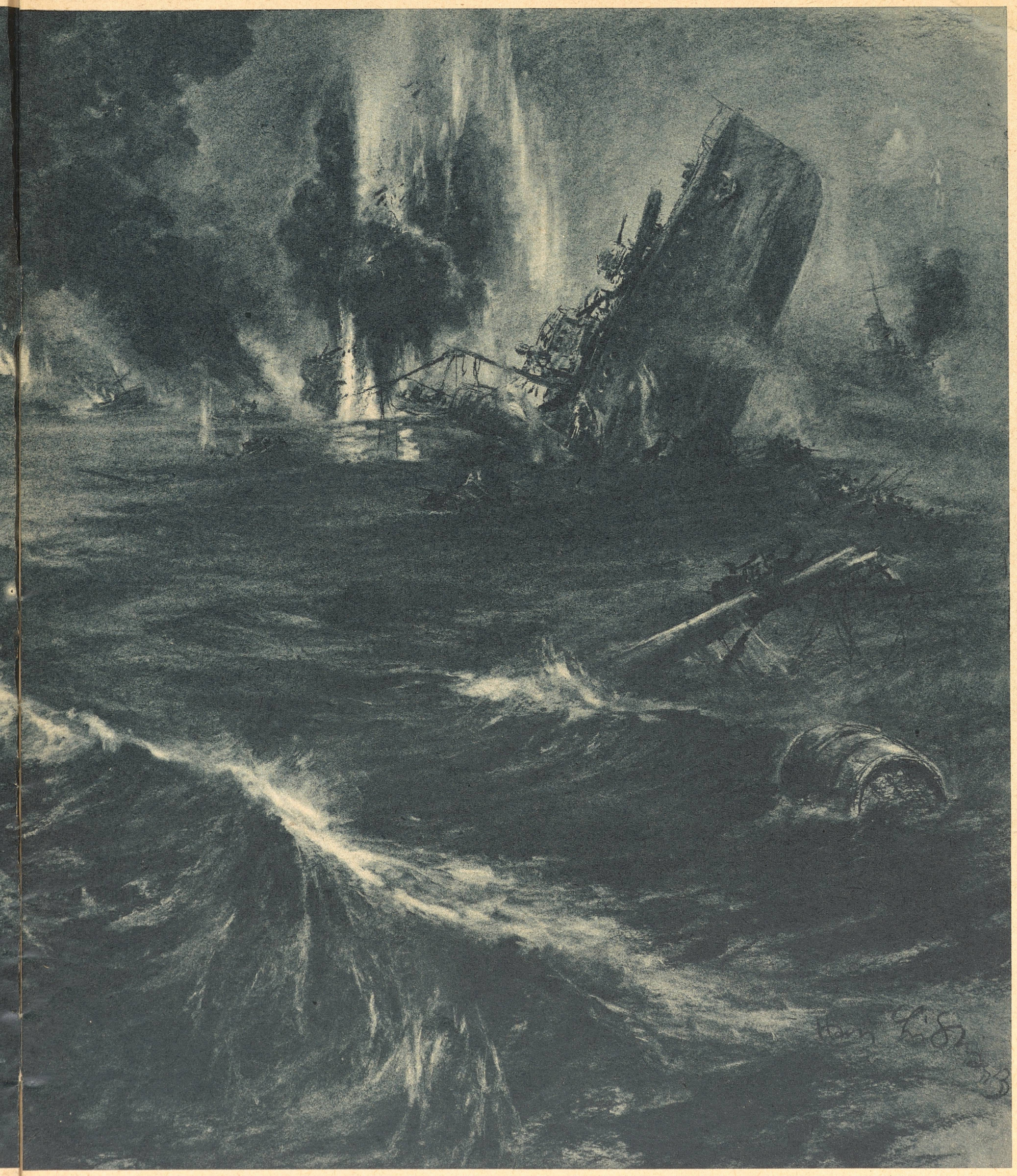
BRYSSEL

Dypt nedbøyd står slektningene foran rekkene av de åpne graver, hvor de uskyldige ofre for anglo-amerikanske bomber hviler. Angrepet fant sted, skjønt det i Bryssel ikke står ett eneste byggverk av militær betydning som kunde rettferdiggjøre disse luftangrep

PK-foto: Krigskorrespondent Kropf

Ubåter i Atlanterhavet

Overkommandoen for den tyske forsvarsmakt meldte at tyske undervannsbåter etter ukelang pause overraskende angrep den fiendtlige konvoitrafikk i Nord-Atlanterhavet. Det lyktes for en ubåtkampgruppe å oppspore en konvoi, som var undervegs til Amerika, og som var usedvanlig sterkt sikret. Angrepene måtte derfor føres mot de overordentlig tallrike konvoidestroyere. De tyske undervannsbåter oppnådde herunder et enestående resultat. I dagelange hardnakkede og forbitrede kamper ble tolv fiendtlige destroyere senket og tre andre torpedert. Sterk tåke hindret fortsettelsen av operasjonene, men allikevel ble enno ni av konvoiens skip på 46 500 brt. senket og ytterligere to torpedert.

PK tegning:
Krigskorrespondent
Hans Liska

Eja, eja, alala! *Italienske alpejegertropper bekjenner seg med den gamle fascistiske hilsen til det nasjonal-fascistiske Italia* PK-foto: Krigskorrespondent Schlickum

I ITALIA

↑ **Slik endte en av anglo-amerikanernes panserkiler.** *Hundrevis av panservogner og tunge våpen ble ødelagt eller innbrakt* PK-foto: Kriegskorrespondent Lüthge (2)

Marsjen inn i fangenskapet. *Mange tusen amerikanske og engelske soldater måtte strekke våpen i kampene om Italia* ↓

Neditsj hos der Führer

I sitt hovedkvarter mottok der Führer den serbiske ministerpresident, generaloberst Milan Neditsj. Det er det første serbiske statsbesøk hos der Führer siden 1941

KOMINTERNS ENDELIKT?

Av Eugène Lyons

Av augustheftet 1943 av „American Mercury", som kommer ut i New York, gjengir vi følgende artikkel av bladets sjefredaktør

For personer med en god hukommelse er det vanskeligere å uttale seg entusiastisk om den nylig stedfunne oppløsning av den kommunistiske internasjonale enn for lederartikkel-forfattere som ikke er handikappet av en utpreget hukommelsesevne. Disse husker nemlig at det „amerikanske" kommunistiske parti var ivrig med på enhver krumning av den generallinje som var trukket opp av Moskva, skjønt forbindelsen med Internasjonalen formelt ble avbrutt i 1940. De husker videre at en annen moskvaverdensorganisasjon — Profintern, det vil si den kommunistiske fagorganisasjons internasjonale — ble oppløst allerede i 1935. Denne oppløsning betydde imidlertid på ingen måte slutten på den kommunistiske infiltrasjon i de amerikanske fagorganisasjoner, men tvertimot begynnelsen på en særlig energisk periode med kommunistisk aktivitet i den amerikanske fagorganisasjonsbevegelse.

Framfor alt må man imidlertid huske at den kommunistiske internasjonale i de siste 15 år i særlig grad har vært det viljeløse redskap for det sovjetrussiske utenriksministerium, GPU og andre grener av sovjetregimet. Etter 1928 har Internasjonalen bare hatt én eneste verdenskongress. Den har allerede for lang tid tilbake opphørt å arbeide selvstendig. Den var utelukkende en veg for moskvadiktaturet til å lede instruksjonene videre til dets fremmedlegioner. Så lenge der ikke eksisterer noen håndgripelige beviser på at denne verdensorganisasjons konspirative karakter er forsvunnet, betyr den offisielle oppløsning utelukkende en endring i etterretningstjenesten og utelukkelsen av en formidler, som aldri har hatt noen uavhengig innflytelse eller uavhengige funksjoner. Man må minne om at Moskva aldri har hatt noen politikontroll over sine utenlandske partier. Lydigheten hos funksjonærene og tilhengerne beror på frivillig disiplin. Internasjonalens forsvinnen berører ikke denne disiplin. Det er ingen grunn til å tvile på at den kommunistiske partilinje følges med den samme slaviske begeistring som før. Den hurtighet og samdrektighet hvormed de ca. 30 kommunistiske partier i verden etterkom ordren om Internasjonalens oppløsning, kan bare styrke mistroen til oppriktigheten i denne gestus. Hvis denne aksjon virkelig hadde hatt noen dypere organisatorisk eller revolusjonær betydning, så måtte der i det minste i en av disse landseksjoner ha oppstått opposisjon. At dette ikke var tilfelle, viser bare hvor fullstendig de er behersket av sovjetdiktaturet. Først når de bestående kommunistiske partier i de forskjellige land, samt deres subvensjonerte aviser og hele deres propaganda engang skulde bli oppløst, vilde verden vite at de kommunistiske organisasjoner, som kontrolleres av Moskva og som strekker seg over hele jorden, virkelig var blitt oppgitt.

Kort og godt, oppløsningen av den kommunistiske internasjonale betyr intet så lenge vi ikke har positive svar på følgende spørsmål:

Vil også Imprecor (en kommunistisk etterretningstjeneste) og Intercontinent News og andre propagandainstitusjoner for det kommunistiske parti i Moskva bli innstilt?

Vil den panslaviske bevegelse under kommunistisk ledelse i USA og i mange andre land bli likvidert?

Vil de såkalte partisaner, som blir ledet av kommunister fra Sovjetunionen, avslutte sin private borgerkrig mot general Mihailovitsj i Jugoslavia?

Vil de kinesiske kommunister, hvis virksomhet binder en betydelig del av Tsjangkaisjeks stridsstyrker, slutte seg sammen med de øvrige kinesiske styrker (Tsjungking) mot Japan?

Vil den „polske armé", som nylig er blitt etablert i Sovjetunionen uten samtykke av den polske eksilregjering, (som ikke er anerkjent av Moskva) bli oppløst?

Vil kommunistene i de Gaulle-bevegelsen avbryte sine forbindelser med Moskva og utelukkende følge algerieregimets politikk, uten at de i framtiden står til disposisjon for sovjetrussernes vidererekkende planer?

Vil den kommunistiske infiltrasjon i de forskjellige emigrantgrupper — som f. eks. blant de italienske emigranter i USA og England — no opphøre? Vil dermed ett av de vanskeligste problemer for enhver etterkrigsplan være fjernet?

Man behøver bare å formulere disse spørsmål som eksempler for å se hva en virkelig oppløsning av det internasjonale kommunistiske nettverk vilde bety. Overse dette kan bare de som er rede til å la seg avspise med ord i stedet for å se på selve handlingene. Gestusen med oppløsningen av den kommunistiske internasjonale kan nok ha en viss propagandistisk verdi. De som imidlertid tror at der allerede er inntrådt en virkelig forvandling, hengir seg til farlige illusjoner.

DØMT TIL LIVET

Av Giselher Wirsing

Vi vilde kanskje ikke ha syntes at kaptein K.s historie var så bemerkelsesverdig, dersom vi ikke den dagen hadde ligget timevis på en av de bratte steinete høydene sør for Novorossijsk og sett på kampen som raste nedenfor. Nesten rett under oss lå sementfabrikken hvor sovjetrusserne hadde forskanset seg siden de var blitt kastet ut av havnebyen. Røyken veltet tykk og svart ut av de lange brennende bygninger og sto som en høy søyle over den blå bukten som gled ut i havets uendelighet. Siden gråtysningen hadde vårt tunge artilleri skutt salve etter salve inn i fabrikkruinene, steinbruddsmaskinene og fabrikkbanetogene.

Bak bergskråningen på den andre siden av bukten, der hvor de buskete eikeskogene begynner igjen, står de røyksvertede restene av en jakthytte — iallfall kaller vi den så — hvor en underoffiser denne ettermiddagen samlet de fanger som var brakt inn eller løpet over lenger sør i fjellene. På tross av varmen, som selv i disse siste septemberdagene lå over landet, var fangene iført sine tykke frakker. De satt under trærne og stirret fram for seg. Tusener ganger har vi sett dette samme bilde av de trette menn som har hengitt seg i sin skjebne. Men når de nettopp er brakt inn, mens den kvelende luften fra den fiendtlige stilling enno ligger om dem, er de gjenstand for stadig ny interesse. De satt i bunkerne og jordhullene som vårt infanteri i dagevis har stormet mot. Omkring dem er lukten fra den andre siden, som vi ikke kan høre og vite nok om så lenge denne kampen om herredømmet i øst varer.

„Kaptein K."

Underoffiseren meldte at der var en kaptein, som var løpet over, blant dem. Han satt litt avsides fra de andre. Han reiste seg, slank og høyvoksen, med rene kledesbukser og feltbluse, da vi kom bort til ham, og hilste forlegen, men ikke underdanig. Han kunde vel være henimot de førti. Ansiktet røpet en robust intelligens, men allikevel viste det i hundre små rynker omkring øynene allerede den forvitrede tidlige alder som får så mange sovjetmennesker til å virke nesten tidløse. Den sikkerhet som han forsøkte å opptre overfor oss med, var bare skuespill. Så behersket, nesten verdensmannsmessig, som om ansiktet ikke et øyeblikk vilde forråde den spenning som fylte ham i dette øyeblikk, så kunde han dog ikke hindre at de brede, tydelig arbeidsvante hendene skalv av nervøsitet da han rakte fram sine legitimasjonspapirer. „Kaptein K." presenterte han seg idet han bukket lett. Han hørte til pionérstaben til arméen som lå overfor oss. Vi besluttet å ta ham med oss i bilen vår til en høyere enhet bak fronten. Her er livshistorien til kaptein K. som han fortalte oss på den lange kjøreturen. Historien om den omflakkende nomadetilværelsen til et sovjetmenneske, som ikke kjenner noe til heim, ikke har noen overbevisning og ikke noen mening om livet eller døden.

Et nomadeliv

„Da revolusjonen brøt ut", begynte han, „var jeg allerede ferdig med skolen i den lille landsbyen i de store skogene ved Vologda, hvor mine foreldre bodde. Jeg var allerede fjorten år gammel. Vi var fattige som alle andre i landsbyen, hadde to kjyr og en hest og arbeidet i skogene. Min eldre bror kjempet som soldat hos de røde. Syv år seinere, det året Lenin døde, ble jeg også soldat. Jeg hadde meldt meg frivillig og kom på krigsskolen i Leningrad. Det var ikke så liketil i begynnelsen. Bygutten sto langt over meg, som såvidt kunde lese og skrive. Men jeg vilde gjerne lære og, som man hadde lovet meg, bli offiser. Jeg var dengang en begeistret kommunist i Komsomol. Men heller ikke det var så liketil. Mange av våre lærere på krigsskolen var i sitt indre på Trotskis side, de la ikke skjul på dette. En dag henten man vår direktør, en oberst, fra ekserserplassen og sendte ham i fengsel. Han ble skutt som trotskist. Vi gutter som inntil da hadde diskutert lidenskapelig, ble tause da vi ikke kjente hverandre til bunns. Det var mitt første sterke inntrykk, da vi fikk underretningen om oberstens død. Han var blitt offiser allerede i tsartiden, men var samtidig også et gammelt partimedlem.

I 1928 ble jeg forflyttet til Tomsk i Sibir. Jeg likte godt livet i denne garnisonsbyen, langt fra Vest-Russland. Med polituren fra krigsskolen i Leningrad hadde vi noe foran de andre der. Jeg var no sekondløytnant og begynte å spille en rolle i partiet. Året etter ga Stalin ordre til kollektiviseringen av landbruket. De fleste av oss i garnisonen var bondegutter og forsto ikke hva Stalin hadde til hensikt. Ett år etter visste vi det. Vi hadde fått brev heimefra, hvorav vi så at de led nød, og hadde mistet alt. Jeg holdt et foredrag i partiet, hvori jeg klandret den hodekulse kollektivisering. Dette innbrakte meg en irettesettelse og en anmerkning i mine papirer, som jeg seinere skulde falle på. Vi hadde vært med på denne revolusjonen. Vi vilde bygge opp en bedre verden. No så vi imidlertid at det ikke gikk våre folk bedre, men trøstesløst dårlig. Jeg ble kort etter kommandert til den mandsjuriske grense og fikk i Kabarovsk i det fjerne øst ledelsen av en pionérunderoffiserskole. Vanskelighetene i mitt liv ble heller ikke der mindre. Anmerkningen i papirene mine fulgte meg hele den lange vegen, og en kommissær, som vilde gjøre seg avholdt i Moskva ved skarpe forholdsregler, ekskluderte meg av partiet. Samtidig ble der meddelt meg at jeg foreløbig ikke kunde befordres videre. Det var på den mandsjuriske konflikts tid. Vi regnet i arméen i det fjerne østen daglig med krig mot Japan. De sovjetrussiske statsborgere ble hentet tilbake fra Mandsjuria. Blant dem var også min seinere kones familie. Jeg var no i garnison i Vladivostok. Vi giftet oss der og tilbrakte et lykkelig år, til tross for alle politiske spenninger og til tross for min tunge tjeneste. Det eneste jeg kan huske i mitt liv.

Skutt uten forhør

Min kones familie led meget under den trykkende atmosfære i Sovjetunionen. De var vante til det frie og ubesværte liv i Charbin, hvor min svigerfar hadde vært ansatt ved den nordmandsjuriske jernbane. I Vladivostok var der dengang stadig unntakelsestilstand. Selv som offiser kunde man ikke bevege seg fritt i byen. Min kones yngre bror forsøkte å vende tilbake til Charbin. Da han vilde gå over grensen, ble han grepet og skutt uten forhør samme natt."

Dette var begynnelsen til kaptein K.s kones lidelser. Hun fikk raskt etter hverandre tre barn, men hun kunde ikke glede seg over dem.

Kaptein K. syntes, da han var kommet så langt i sin fortelling, helt å ha glemt det uvanlige i sin stilling. Han fortalte som fange sitt livs historie til to for ham helt fremmede tyskere. Men nettopp det usedvanlige er for sovjetmennesket det hverdagslige. Ikke i noe regner han med stabilitet og varighet. Så snart han begynner å tale om seg selv, bryter alle landets skjulte undertoner mektig ut av ham. Den utilfredsstilte lengsel etter kjærlighet, hatet, den forslagne grusomhet — alt dette kommer da opp fra bunnen. Selv for den som ikke behersker språket, taler fysiognomiene tydelig. Det nakne individ står foran en.

„Det var hungersnød. Selvom det ikke var forbudt, visste jeg at det vilde være risikabelt, dersom vi lot våre slektninger i Charbin sende oss matvarer. Vi våget det, fordi våre barn ellers vilde ha omkommet av sult. Dette knekket halsen på meg. Sommeren 1937, da Tukatsjefski-prosessen fant sted, ble staben i vår arme i det fjerne østen skiftet nesten helt to ganger. De fleste ble arrestert og sendt tilbake til Moskva som fanger. Da skjebnen innhentet meg også, og de en morgen førte meg heimefra, var jeg imidlertid så heldig at jeg ikke straks ble sendt til Moskva. Jeg ble holdt fengslet i Vladivostok, anklaget for forbudte forbindelser med utlandet. De små matpakkene, mine herrer!

Jeg satt der 25 måneder. I vår celle, som var bygd for 30 mann, var vi opptil 150 fanger. Det var for det meste offiserer, kommissærer, embetsmenn. Cellen vår var vårt torturkammer. Torturredskapene var stoler, enkle, ganske alminnelige skamler. Vi måtte ta plass på dem og sitte stille uendelig mange timer med oppstrakt overkropp. Den som lente seg framover, ble prylt og kom tilbake med oppsvulmet ansikt. Etter noen uker var der mange som endog følte prylene på gårdsplassen som en befrielse fra bevegelsesløshetens kvaler. Sluttelig underskrev nesten alle de protokoller man forela dem. Jeg holdt ut. Sommeren 1939 kom endelig min sak opp. Det var ingen rettsforhandling men en komedie. Av grunner, som inntil i dag er meg ukjente, ble jeg frikjent: dømt til livet."

Han trakk fram lommeboka og viste oss frifinnelsesdommen. Han foldet den sammen igjen som om det var en helligdom.

„Da jeg var sloppet ut av fengslet og etter ordre meldte meg i kommandanturet, ble det meddelt meg av en kommissær, som hilste på meg nesten smørblidt, at det var besluttet å beordre kaptein K. til „kommisjonen til fornyelse av østarméen". Jeg var helt forbløffet over denne vending. Hva der førte til den, er jeg aldri blitt klar over. Iallfall satt jeg neste dag i min gamle uniform som kaptein i kontoret for denne kommisjon. Jeg hadde enno engang bestemt meg for å glemme alt. Hvorfor skulde jeg ikke kunne begynne forfra igjen? Hadde ikke alt bare vært en feiltakelse? Nøyaktig seks uker seinere var jeg degradert og utstøtt av arméen — som det het — for alle tider. Jeg hadde i et teknisk spørsmål motsagt en kommissær. Det dreide seg om mitt eget tildelte arbeidsområde. Jeg var endog forpliktet til å gå inn for mitt standpunkt. Det var slutt.

Her må jeg skyte inn hvorledes det i mellomtiden var gått min kone. Tre dager etter min arrestasjon kom der til vår leilighet i Vladivostok folk fra kommandanturet og forlangte statsfiende K.s leilighet rømmet innen fireogtyve timer. Min kone solgte allerede samme dag alt vi eide, satte de to eldre barn i en barneheim og reiste med det yngste på armen tvers gjennom Sibir til Uljanovsk til sin søster. Da hun var kommet dit og så vidt hadde fortalt historien, ble hun vist døren. Hvem kunde våge å ta seg av konen til en offiser som satt i varetektsarrest? Hun reiste

Fortsettes side 15

Buskkrigen i Øst-Karelen

Finske urskogkjempere på fjernoppklaring
PK-fotos Krigskorrespondent Gross-Talmon

Tre bomber — tre fulltreffere

De resterende sovjetrussiske panservogner forsøker å flykte for de angripende stuka — med en hvit støvsky etter seg, over rullebanen og de innhøstede kornfeltene PK-foto: Krigskorrespondent Speck

Unge mannskaper

ANNEN DEL

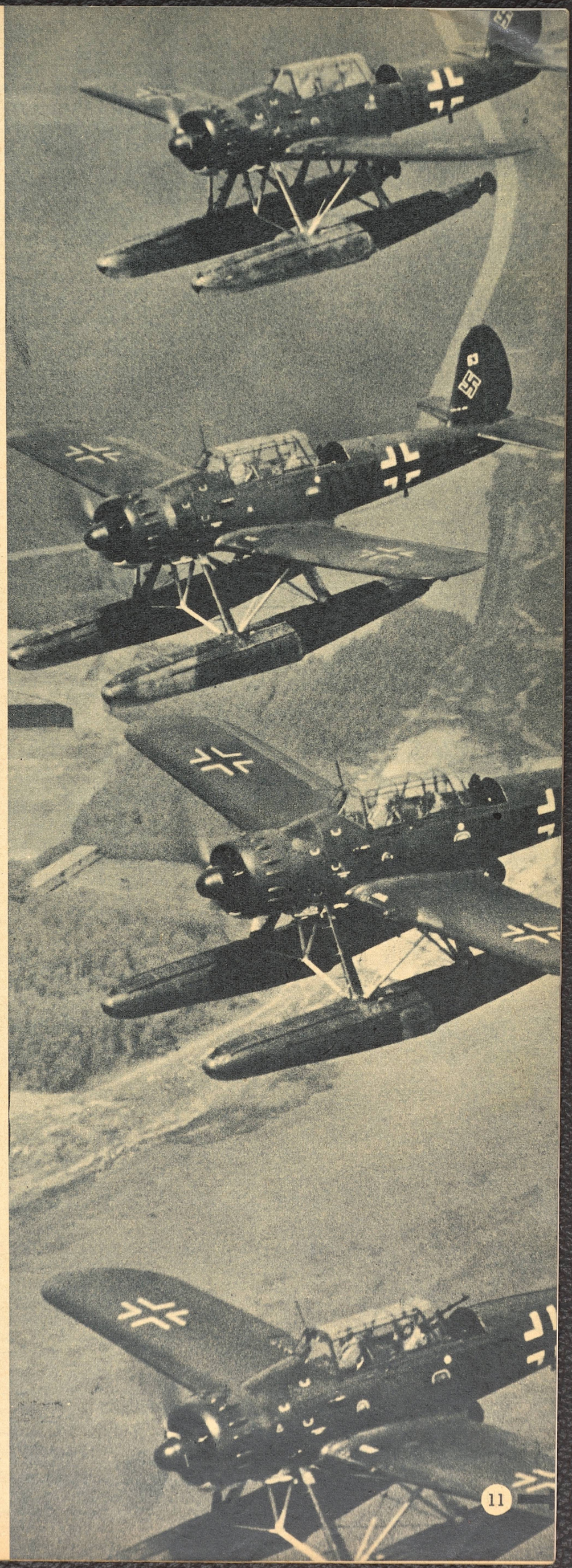
„Signal" bringer annen del av beretningen av krigskorrespondent Benno Wundshammer om utdannelsen av de nye rekrutter til luftvåpenet: rekognoserings-, jager- og stupkampflyvere

Offiserskasinoets — unnskyld, her heter det jo offisersmesse — kraftige røde klinksteinsbygg ligger oppe på demningen midt på en saftig eng og under en vid, stålgrå himmel. Vi står på terrassen og ser ned på sjøbukta. I dag er der kutterløp. Sjefen for første rekruttkompani og lederen av billedkontoret besluttet igår kveld denne konkurransen. I disse morgentimene følger no hele sjøflyverleiren kappløpet mellom de to kapteiner og mannskapene deres. Begge er gamle flyvere, og begge er gamle sjømenn som ofte har hevdet seg ved fronten. Sjømannsutdannelsen er og blir no engang grunnlaget for sjøflyvningen, og det er vanskelig å si hvilket av de to elementer, vannet eller luften, mennenes hjerter henger mest ved. Etterhvert nærmer de to båter seg, og idet de passerer de store sjøflyene som ligger for anker, bryter der løs hyl og skrik og rop fra oss på stranden. Ingen av partene vil gi seg, hverken her på stranden eller ute på vannet hvor to fullbemannede kuttere kjemper om forspranget. Begge kapteinene står oppreist i båtstevnen og slår takten med store stokker, og roerne følger med jevne tak. Det ser ut som om to store gråblå vannløpere med mange bein beveger seg over sjøflaten, som er tung og blyaktig. Solen vil først komme fram om en times tid.

Alle er samlet til frokost i den store messesalen. Billedkontorets kutter ble dog slått til slutt. Onde tunger påstår at man har vært så ondskapsfull å henge en vasspøs under kjølen på den tapende båten. Slikt sinker naturligvis! Det er godt atter engang å se et så stort antall menn og soldater sammen og som -- enten det er lærer eller elev, sjømann eller flyver, frontflyver eller blottende ung nybegynner — bare forenes av ett ideal: kjærligheten til havet og flyvningen. Jeg overveier et øyeblikk om det vel er mulig å sveise sammen like så mange hundre kvinner til et liknende kameratskap, og skal jeg være ærlig, må jeg besvare dette spørsmål med nei. Virkelige mannfolk blir i sine hjerter alltid store gutter. Deres leiker og kamper savner, når vi går helt til bunns i saken, alltid det dødelige hat som så lett oppstår mellom kvinner. Sluttelig lever disse menn helt for seg selv måneder igjennom, og aldri har jeg sett dagen utfylt bedre, nyttigere og også lykkeligere enn i slike mannslag. Om en halv time begynner tjenesten, og de store flybåtene vil starte med drønn og sprøyt fra bukta for å komme til sjøs. Rekognoseringsflyene skyves ned på vannet fra den lange rampen. Om en halv time arbeider alle, fra generalen til den siste skrivestuegefreiter, på å prestere det som her er deres oppgave: å utdanne flyførere, observatører og skyttere og å hamre dem sammen til besetninger som kan settes inn på fronten. Denne timen, som alle andre utenfor tjenesten, hører imidlertid kameratskapet til, og gir de unge som engang skal til fronten, den siste innerlige konsentrasjon som man tidligere kanskje bare kjente i stridbare religiøse ordener. Hvor blir det her av storbyene med deres krigsbetingede sorger og bekymringer, hvor blir det av byråkratiet og papirkrigen, hvor blir det av det borgerlige livs talløse viderverdigheter, som henger seg som en lammende vekt av bly ved vårt liv? Her eksisterer bare oppgaven, kameratene, elementenes og hjertenes romslighet. Og det er godt!

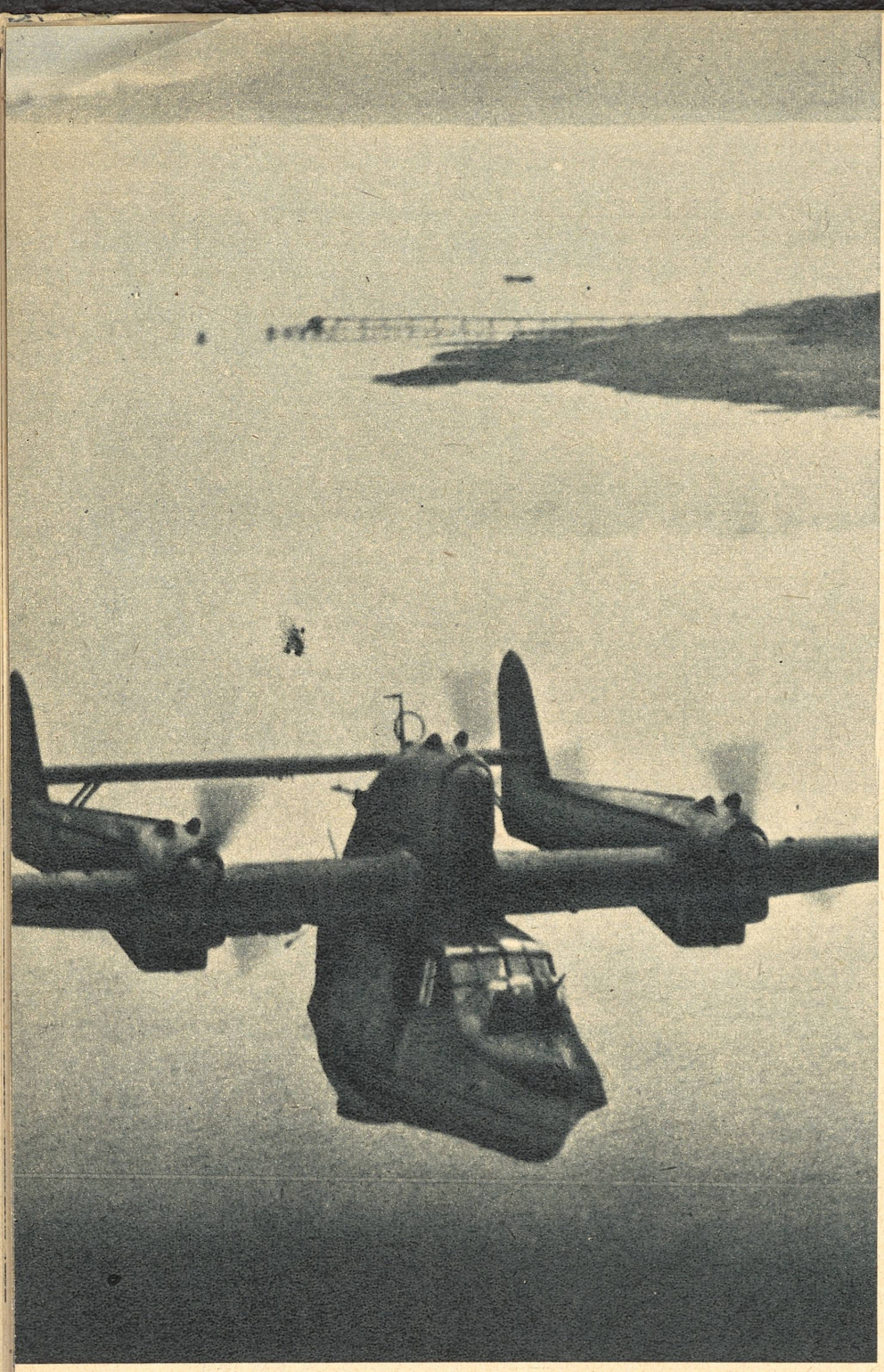
Kunstflyvere og skarpskyttere

Det er merkelig at hvor jeg enn kommer hen, støter jeg på gamle kjenninger. Jagerflyverskolens oberstløytnant, som jeg melder meg hos, var lenge før krigen sjef for den tyske kunstflyvningssveit som i harde konkurranser vant seier etter seier i alle europeiske land. Et dusin menn, som står for meg et øyeblikk, slik jeg husker dem med deres hvite overalls og dristige røde halstørklær. Deres fører dengang, den nuværende oberstløytnant, har knapt forandret seg. Bare hvis man ser nøyere på ham, oppdager man at årene ved fronten har gjort trekkene i dette smale, viljesterke ansiktet enno mer pregnante. Vi snakker om mennene fra kunstflyvningssveiten, og jeg hører at en og annen er falt, at en tredje står på en ansvarsfull post ved fronten, og at en fjerde gjør tjeneste i en høy stab. Tolv skjebner rulles opp i løpet av en halv time, alle hevdet seg i kamp og innsats. „Som De ser", sier oberstløytnanten, „så har de gitt meg denne skolen. Og jeg må si at denne oppgaven gleder meg. Som gammel kunstflyver føler jeg meg vel heime nettopp

→

Svermen starter. *Rekognoseringsfly for korte distanser av modell Arado 196 dreier av ut mot havet. De unge sjøflyvere får en grundig sjømannsmessig og flyvermessig utdannelse*

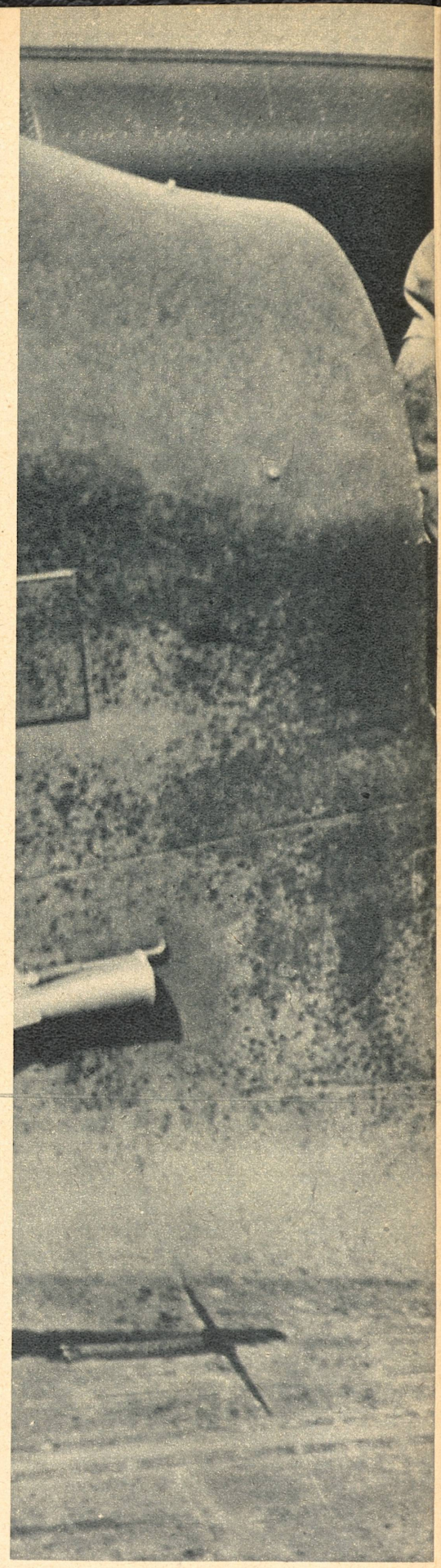

Og her fjernrekognoseringsflyene. *Store flybåter av modell BV 138 er med de beste resultater blitt satt inn over Atlanterhavet og i det høye nord. Deres besetninger er utsøkte spesialister i navigasjon*

Kutter i fart. *Sjøflyveren er fortrolig med det våte element. og seilingen er ikke bare grunnlaget for den sjømannsmessige utdannelse. men også en velkommen avveksling fra undervisningen og klasseværelset*

i jagerflyvningen. Som kommandant for en skole må jeg naturligvis ha et program — hvor kommer vi forresten hen uten et slikt! Mitt er det enklest tenkelige. Jeg gjør mine folk til kunstflyvere og skarpskyttere. Dette er egentlig alt jeg kan bibringe mine besetninger. Og for å oppnå dette mål, har jeg personlig tatt ut de passende trenere og lærere. Folkene mine må fly og atter fly, de må skyte og atter skyte! Overlegen beherskelse av fly og våpen er alt for en jagerflyver. At mennene kan teori, er en selvfølge. At de er de rette karene, besatt av ekte jegerånd, er også en selvfølge. At denne ånd blir ført videre fra flyvergenerasjon til flyvergenerasjon, betrakter jeg som min oppgave og ære. Erfaring er en god ting, men man skal ikke overvurdere den. Jagerflyvere er for det meste unge, for bare som tyveåring rår man over den nesten drømmeaktige reaksjonsevnen som den moderne jagerflyvning med dens inntil det uhyrlige økede hastigheter forlanger. Når en bare har det rette hjertet og kjenner sitt fly, så vil man også kunne gjøre seg gjeldende ved fronten. Fronterfaringen kan man ikke fylle på flasker og tappe av i undervisningstimene. Denne erfaringen må guttene mine selv skaffe seg. Jeg vil sørge for at de kan gjøre dette i den beste moralske, fysiske og soldatmessige forfatning. Det jeg trenger hertil, stiller riksmarsjalen gudskjelov til min rådighet. Ser De, da de første flyverleirer for det unge luftvåpen ble innredet dengang før krigen, var det vel mange som spurte om det var nødvendig å opprette slike feudale kvarterer og storslåtte oppholdsrom. Det var vel mange som spurte om ikke svømmebassenget kunde innspares, fordi der jo allikevel var en badedam i byen. Hvor vil det vel føre hen når man i den grad forvenner de unge guttene, som kommer ferske fra skolebenken? No, etter fire års krig, har vi tusener av ganger brakt beviset for at denne storstilthet var vel anbrakt og riktig. De tyske jagerflys endskytningssiffer står i en uhyre motsetning til de relativt små tap vi har lidt. At dette kunde oppnås, skyldtes bare for en del flymateriellet. Motstanderen, for så vidt han er angelsakser, bygger for eksempel også ganske respektable fly. Bestemmende var den ånd som bokstavelig ga våre sveit vinger, og denne ånd ble vakt og pleid heime. En godlynt og glad mann vil ta mer positivt fatt på krigsproblemene enn en annen som plages av sorger og bekymringer. Praksis såvel under krigen som ellers overalt i livet har bevist at i lengden er det dyreste i virkeligheten det billigste. Med penger har vi spart det som er kosteligere enn allverdens skatter: blod og ungt liv . . .

Praktikerne fra Stalingrad

Nesten to dager rullet toget gjennom Tyskland og Frankrike til Middelhavet. På den lille jernbanestasjonen ett sted ved kysten venter bilen til kapteinen som bringer meg til plassen. Mens vi kjører gjennom brede palmealléer, forbi hvittskimrende hotellpalasser, gjennom duftende granskoger med skjulte landlige hus sier jeg til meg selv: „Naturligvis, de herrer stuka. Alltid fornemmē og foran! En bedre plass til utdannelse hadde de heller ikke kunnet søke seg ut enn denne eventyrlige kysten med grønt hav, røde fjellklipper og evig smilende himmel!" Men jeg vet det jo selv, stukaflyvningen er den vanskeligste innen flyvningen, og den som gjør det hardeste arbeid, skal også unne seg noe.

Kapteinen venter meg på stranden midt blant sine menn. For en fremmed er det helt umulig å skjelne gruppe-

De store sjøfly *som utfører rekognosering over store avstander, er bestykket med mange maskingeværer og de mest moderne hurtigskytende kanoner, som med hell kan by enhver angriper motstand*

De unge mannskaper. *Fjernrekognoseringsflyenes besetninger har trådt an til flytjeneste. De unge flyvere av 1943 44 er like så slagkraftige og friske som de av 1939*

Stadig fler stuka! *De unge elever flyr i tett formasjon heim. Med utålmodighet imøteser de det første tokt mot fienden*

Rettet opp igjen! *Etter stupet mot et mål på sjøen bruser de unge elever i lav høyde over en by «et sted på kysten»*

kommandøren fra hans elever. Det er nemlig nettopp middagspause, meget varmt og et hav er også tilfeldigvis til disposisjon, altså tumler hundrevis av nakne, brunbrente menn seg på flyverleirens private strand som ikke er tilgjengelig for andre. Det varer et par minutter, så sitter jeg blant kameratene i samme antrekk — litt bleikere i huden kanskje. Til min store forbauselse finner jeg mange kjenninger fra de harde stukadagene i kampen om Stalingrad.

Denne premierløytnant var svett-kaptein, jeg var med ham på tokter mot traktorverket, og de to feldwebeler der borte var våre „rodehunder" da vi bombet sønder og sammen Volgasluktene i byområdet. Praktikerne fra Stalingrad er no blitt lærere. Bedre læremestre kan ikke de unge himmelstupere ønske seg, og for de gamle frontflyvere er denne kysten det sanne paradis etter østens gru. Vi tilbringer en halv time i luft, sand og vann, men tankene våre er langt, langt borte. De unge hører på våre beretninger, som alle begynner med: „Husker du . . .?", oppmerksomme, en smule misunnelige og samtidig skeptiske. For disse vordende flyvere ligger de siste års slag like så langt tilbake som for oss opplevelsene til veteranene fra den første verdenskrig. Bare med den forskjell at vi „veteraner" ikke er stort eldre enn våre unge kamerater, like så sunne og kraftige som de og mer hardkokte som flyvere enn de." Men det skal vi nok bibringe dere!", mener kapteinen. „Om femten minutter står dere klar i flyverantrek, så skal vi gjøre helvedet hett for dere igjen, dere ørkensønner! Forsvinn!" Etter et minutt er stranden som blåst tom. En halv time seinere starter der en endeløs rekke av fly fra den støvete plassen og setter utover sjøen mot øvelsesmålene. Til seint på kveld hyler det over de blå buktene, det bruser lavt over de søvnige landsbyene og det braker derute på havet fra detonasjonene fra øvelsesbombene. Og overalt mellom sveitene, som fyller himlen med metallaktig drønn, flyr mine kamerater fra Stalingrad, kapteiner, løytnanter og feldwebler, som aldri glemmer selv i de herligste timer at alt hva der skjer her, bare blir gjort med fronten for øye. Så lenge der enno er nok av unge „veteraner" som lærer den tyske ungdom, som kommer i en endeløs strøm til luftvåpenet, det de selv har lært i harde frontdager, er det tyske luftvåpen uovervinnelig. Først seint på kveld stilner motorlarmen, og mens besetningene marsjerer av, er tiden atter inne til å hengi seg til private tanker. Vi sitter på en terrasse, omgivelsene er vidunderlig vakre. Lange dønninger på den mørke havflaten og sydende brenninger mot klippene. I det sølvskimrende månelyset tømmer vi våre glass for dem som ikke kunde vende tilbake sammen med oss.

SLUTT

DØMT TIL LIVET

Fortsatt fra side 8

videre, no langt sørover, og stoppet sluttelig i Aksjabad (en asiatisk by midt i den trøstesløse kaukasiske steppe langt øst for Det kaspiske hav)."

„Hvorfor dro hun akkurat til Aksjabad?" spurte tolken.

„Jeg vet ikke. Hun kjente ingen der, men hun vilde vel ett eller annet sted hen hvor det er varmt", svarte han. „Hun ble der kassererske i en fabrikk. Da jeg kom etter dit, hadde hun en kjole, en trøye og et par sko, og dertil et fjerde barn, hvis far jeg vanskelig kunde være. Det ene av våre barn som var latt tilbake i Vladivostok, var krepert. Det andre hadde jeg tatt med meg.

Jeg måtte no begynne fra nytt av. En medfange hadde gitt meg en anbefaling til et sagbruk i Novorossijsk, hvis direktør var en venn av ham. For våre siste rubler gjorde vi denne lange reise over Det kaspiske hav og den kaukasiske slette. Jeg fikk jobb som arbeider. Etter et år var jeg bokholder. Da tyskerne allerede sto ved Asovhavet, ble jeg innkalt igjen, som menig soldat. Tilfellet vilde at jeg ikke kom til fronten, men til kontoret for gjenopprettelse av gamle tjenestegrader.'

Da vi vel syntes noe forbauset, begynte K. å le.

Utnevnte seg selv til kaptein

„Kontoret var som skapt for meg", fortsatte han. „Jeg satt ved kilden. Jeg utnevnte meg da selv til kaptein igjen og sendte utnevnelsen reglementsmessig heim med posten. Så meldte jeg meg ved pionérstaben i denne arméen, hvor jeg vilde vært enno, dersom den ikke tilfeldigvis her ved Novorossijsk var kommet i nærheten av den landsbyen hvor min kone no bor. Jeg har løpet over for å ordne mine familieforhold. De vil da vel la meg slippe heim?"

K. er russer, ganske visst. Men han er også noe annet: et sovjetmenneske. En jaget skapning, som med medfødt intelligens ad beine og enno eftere ad krokveger må slå seg gjennom med tomme hender. Mannen var sønn av analfabeter. Han har, når man tar dette i betraktning, lagt for dagen forbausende ferdigheter. Det han kunde ha blitt, ble bare med en kummerlig begynnelse. Systemet vilde det ikke annerledes. Det vekket opp disse menneskene for atter å legge dem i lenker, som no, da de er vekket, klemmer meget hardere. Landstrykeren, som stikker i enhver russer, skøyeren og den hvileløse sigøyner som Tolstoi sier, alt dette gikk inn i den bolsjevikiske smeltedigel som sovjetmennesket er kommet fram av. Det indre uthulte menneske. Slynget hit og dit tusener av kilometer gjennom dette endeløse rom. Slu og listig. Om kvelden full av tungsindige melodier. Om morgenen grusom og hjerteløs. Begavet til forbausende prestasjoner som løper planløst ut i intet. Fornuftig utviklet og ledet, en kraft som kan klare det ekstraordinære. Villedt, en stadig fare for enhver kultur.

Østkjemper-portrett. *Utrustningen er den beste en kan tenke seg — fra filtstøvlene og de hvite dekk-antrekk, som holder kulden ute, til våpnene. Motstandsviljen mot bolsjevismen er like sterk*

VINTER IGJEN...

Krigen i øst hadde helt fra begynnelsen av sine egne lover. Det er ikke bare det uendelige rom som former disse lovene. Det er ikke bare massen av mennesker eller materiell, som bestemmer disse lover. Også årstidene, den krasse overgang fra sommer til vinter gir krigsopplevelsene i dette rommet et særpreg. „Soldat i øst" er i denne verdenskamp blitt et begrep for seg. Dette viser den tekst og de bilder, som „Signal" her offentliggjør

Soldat i Øst

Klokken var 2 søndag ettermiddag. Jeg sto ute i gangen på toget, som rullet vestover — heimover. Uvillkårlig sto igjen det bilde for meg, som jeg alltid ser, når jeg tilfeldigvis ser på uret klokken 2 om søndagen.

Det var i den første harde krigsvinter i øst. Jeg lå på magen i bunnen av et tysk kampfly, et He 111, og holdt utkikk nedad. Vi fløy i lav høyde, 250 meter over jorden. 50 meter over oss var det grå skyer. Såsnart vi kom inn i dem, begynte flyet å ise. Et lag is, som fort vokste, dannet seg på bæreplanene, og vinduene i styrehuset ble så hurtig tilsiset at piloten i all hast lot flyet falle ned i blindflukt. Så ble det langsomt lyst igjen rundt oss. Vi kunde altså ikke skjule oss for luftvern og fiendtlige jagerfly der i skyene. Vi fløy alene over denne snøørken. Det endeløse hvite dekke ble ikke brutt av noen skog eller fjell. Hver 20. kilometer fløy vi over en landsby som for det meste bare besto av to — tre dusin fattigslige leirhytter. Plutselig dukket det foran oss opp en lang, svart strek, som vi fløy inn over. Det var en kolonne kjøretøy, en tysk grenaderbataljon, som var blitt stående og no skuffet seg veg gjennom den mannshøye snøen. Vi „vaklet", slo en sløyfe og fløy så videre.

Igjen fløy vi over landsbyer, men ingen spor i snøen, ingen kjøretøy utenfor husene tydet på at bolsjevikene holdt til der. Men så oppdaget en av oss noen mørke punkter i det fjerne. Vi styrte mot dem og oppdaget omtrent 30 tyske soldater i grønne uniformer. De lå med sprikende bein i snøen. Fra tid til annen sprang en av dem opp, løp etpar skritt framover og kastet seg så ned igjen. Da vi på 10 meters høyde fløy over den uregelmessige linjen de dannet, snudde noen av dem seg om på ryggen og vinket opp til oss. Termometeret utenpå flyet vårt viste minus 42 grader.

Etter en kampdag. *De pansrede mannskapsbiler møtes i kveldssolen*

Kampberedt. *Grenaderen i forreste skyttergrav trykker en ny ladning ned i geværlåsen*

Ved Ishavsfronten. ***En kystkontroll-patrulje på den daglige kontrollgang.*** PK-fotos: Krigskorrespondenten Waske, Schürer, Frass

300—400 meter foran den tyske linje lå et sterkt kompani bolsjeviker — likeså spredt. Deres jordbrune frakker vistes likeså tydelig mot snøen som de tyske uniformene. Vi gjorde en vending, åpnet bombeklaffene og fløy i angrepshøyde langs den lange rekke sovjetrussere. Bombene falt ned blant dem med 20 meters avstand. Da røyken og snøen, som sprutet opp, var drevet vekk, lå bolsjevikene kastet om hverandre — på kryss og tvers — rundt de svarte bombekraterne. Men hvorfor foretok ikke våre infanterister et stormangrep? Hvorfor utnyttet de ikke forvirringen blant fienden til å ta de få overlevende til fange? Derover i utkanten av landsbyen blinket det. De første husene var fulle av bolsjeviker, og no tok de både infanteristene og oss under ild. Vi kastet våre siste bomber ned på disse husene og dreide av for å fly heim. Da så vi ytterst i landsbyen tre sovjetrussiske panservogner, som ubarmhjertig støtte igjennom bjelke- og leireveggene i tre hytter og kjørte inn i dem for å være beskyttet mot oppdagelse fra luften. Kvinner og barn sprang forferdet ut i det fri — gjennom vinduer og dører. Dessverre hadde vi ingen bomber for panservognene. Jeg så på klokken — det var ti minutter over to, og en søndagsettermiddag.

Denne opplevelsen var det jeg tenkte på i toget, som skulde føre meg heim på kort permisjon. Kanskje var også den solbrente infanteristen skyld i det, der han no hadde stått ved vinduet i to timer alt og ikke kunde se seg mett på landskapet. Det var en robust kriger, som mange ganger hadde kjempet mann mot mann og hevdet seg i mangt et slag. To kalde vintrer hadde han stått i skyttergraven, og to somrer hadde han marsjert i hete og støv. Han hadde lært å tåle sult, tørst og kuleregn. Han hadde opplevd meget elendighet og var blitt hard. Men her ved vinduet i kupéen trillet plutselig tårene nedover kinnene hans, ikke på grunn av de pene husene i Schlesien eller dets bakkete landskap, nei, han hadde sett to småbarn. Renvaskede, praktisk kledde og leende små barn, som muntert vinket til toget der det for forbi.

PK.-Korrespondent E. Baas

Dempet underholdning ved leirbålet

Finske soldater på rekognosering

Av krigskorrespondent P. Gross-Talmon

Krattskogkrigen i Østkarelen har sine egne lover. „Signal" viser i dette heftet på side 9 et kolorert bilde av en rekognoseringstropp finske urskogsoldater. Nedenfor en dramatisk skildring av disse menns innsats

Fjerde dagen hadde mennene allerede fullskjegg. Ansiktene, som var brunbrente av vind og sol, syntes enno mørkere, og bekker av svette rant nedover dem. Luften var fuktig i den tropiske varmen, og skyer av mygg svermet over skogmyrene i Østkarelen, som en håndfull finske speidere streifet gjennom bak de fiendtlige linjer.

Siden den dagen da de hadde forlatt den framskutte feltvakten etter en timelang tur i en hurtigbåt, som de hadde latt tilbake ett eller annet sted i villnisset, var der ikke kommet et høylydt ord over deres lepper. Løytnanten ga bare hviskende ordrer og hemmelige tegn. Kompasset og det stadig våkne jegerinstinktet hos disse soldatene, som hadde hevdet seg på utallige rekognoseringstokter, førte dem sikkert gjennom dette villnisset av myr og mannshøy småskog.

Lederen stopper plutselig, hever hodet og hvisker bakover: „Ryssä". Han slår inn i en annen retning med troppen etter seg og står en knapp time seinere ved det forlatte leirbålet som sovjetrusserne har sittet ved.

No hadde man funnet sporet.

Som jeger og vilt samtidig streifer under tiden kampgruppene gjennom det uryddige villniss av nål- og bjerkeskog, over uhyggelig myr- og mosebunn. De stoler mer på ørene enn på øynene, og de er til enhver tid forberedt på at der ut av den trykkende stillheten, den ugjennomtrengelige skogtykningen vil smelle løs mot dem salver fra maskingeværpistolene, at de vil bli overfalt av en lurende motstander, som kanskje har skygget dem i dagevis. Den som først får øye på motstanderen, den som først skyter, han har avgjørelsen over død og liv. Røper skisporet om vinteren speiderens veg, så dukker venn og fiende i den korte polarsommeren, i midnattsolens evige lys, under i urskogens grønne frodighet, da skjuler skogsuset i sin ubønnhørlige ro så mangen tragedie som verden aldri får nys om.

Dette nesten ukjente landet mellom Kvitsjøen og Ladogasjøen omfatter kjempemessige områder, som er de siste restene av virkelig urskog i Europa. Store deler består av myr, utklekningssteder for blodtørstige myggsvermer som svever som svarte skyer om mennenes hoder. Her hjelper ikke noe myggslør. Det vilde snart være revet istykker i krattet. Til gjengjeld bærer man ved beltet en flaske med myggolje som man hver time gnir inn ansikt og hender med.

Myren passeres i hopp fra den ene starrgresstua til den annen, hvor myrnelliker står med hvite silkehoder over vannet. Et heirepar ser forskrekket og i sikker avstand på dette usedvanlige spøkeriet, og høyt oppe under den blånende kveldshimlen kretser en sjøørn. Idet speidertroppen atter står fulltallig på den andre bredden av myrsjøen, oppdager mennene Antero som bøyer seg opphisset over en plett nede på jorden. Med fingrene følger han et spor i det fuktige terrenget, går noen skritt og kommer tilbake og melder med trist mine: „En bjørn! For knapt en time siden var den her, og vi tør dessverre ikke skyte den. Pokker også!" Avtrykket av poten til „karhu", skogens herre, står helt tydelig i jorden, over en alen langt. Det må ha vært et praktfullt dyr.

Sportydingen er Anteros spesialitet. Denne vesle, evig spøkefulle kareler fra Pielisjärvi, hvor han er småbruker, har tilbrakt hele sitt liv i skogen og og har en nesten utrolig sporsans. På ett av de siste „partios", som rekognoseringstoktene kalles, hadde de satt en hund på sporet til en sovjetkommando. Etter et par dager måtte dog det gode dyret gi opp. Da tok Antero opp sporet igjen en kilometer tilbake og førte patruljen framover med en søvngjengers sikkerhet. Neste kveld nådde de fram til fiendens leir i skogen og overmannet uten egne tap sovjetrusserne mens de sov.

To ting er uunnværlige for finnene: badstua når han er heime og i skogen bålet, ting han mestrer med virkelig kunst. Selv temmelig nær fienden kan han derfor tillate seg å gjøre opp et bål, da det hverken vil røpe ham med røyk eller, som følge av den tette skogen, ved noe lysskjær. Dessuten er naturligvis vaktpostene plassert i fire himmelretninger omkring leiren. Er så te- eller kaffevannet varmt, så steker og braser enhver etter sin egen smak: „räiskäleisä", smørpannekaker av havregryn, morkler, som ble sanket under marsjen og som tilberedes i smeltet smør samt villandegg som finnes i mengdevis i redene ved sjøen.

Etterpå, ved en real „savukkeita", den temmelig sterke finske sigaretten, kommer der, til tross for skogmennenes medfødte ordknapphet, igang en riktig hviskepalaver, mens den siden av kroppen som vender mot bålet blir stekt og den kalde nordavinden isner en i ryggen.

Der sitter Lauri K., sjefen for troppen, en undersetsig, kraftig student fra Nord-Finnland. Vinterkrigen gjorde en brå ende på studiene hans. Men da han allerede før hadde tilbrakt mer enn seks år som praktikant i „tukkitöitä", hos tømmerhoggerne, var han allerede på forhånd kvalifisert som urskogsoldat og utviklet seg mer og mer til rekognoseringssjef. På ett av de utallige rekognoseringstoktene trengte han under ukelange marsjer 600 km inn i fiendens land og brakte med seg tilbake uhørt viktige rekognoseringsresul-

Forisettes side 27

Til denne akvarell skriver krigskorrespondenten: „. . . En elv sperrer marsjen inn i bandeområdet. Kosakkene skaffer hurtig hjelp med primitive midler. To kompanier setter lydløst over i en flåteliknende båt. Deres bevegelser er katteaktige, som indianernes. Månen tegner et bilde av hendelsen blågrått mot en sølvskimrende bakgrunn...“

SOM KRIGSMALER HOS KOSAKKENE

„Signal“ viser på de følgende åtte fargesider et utvalg av kampbilder, portretter og landskap, som maleren Hans Jørg von Reppert-Bismarck malte under sin innsats som krigskorrespondent i øst

Den tyske krigskorrespondent er ikke noen kampvagabond, hvis fantasifulle skildringer står i omvendt forhold til de egne opplevelser. Han er tvertimot soldat som alle de andre, og det han skriver ned derute med penn eller pensel, hender ofte nok med livet som innsats. Også i den første verdenskrigen har mange kunstnere tegnet sine opplevelser, men det ble ofte uten umiddelbar virkning, og hjalp ikke til å slå bru over det sjelelige ingenmannsland, som stadig sterkere skjøv seg mellom front og heim. Det som i dag krigskorrespondentene ser og skriver ned på alle fronter, blir ikke privateiendom, men kan straks få en videre betydning. Ved siden av presse og film er det særlig krigsmalernes tallrike utstillinger — foranstaltet av forsvarsmaktens overkommando i alle deler av Riket — som bidrar til dette.

Opplevelsens ekthet, bevegeligheten, ja hele det ansporende inntrykk er det første en sporer i de akvarellene og temperaskissene, som Hans-Jørg von Reppert-Bismarck har malt i midtavsnittet på østfronten. Han var tildelt en kosakkenhet, som for størstedelen var sammensatt av landsegne frivillige og menn fra kosakkområdet, og var satt inn til bekjempelse av bandevesenet. Det som først trenger seg inn på maleren der kommer til egnene i øst og synes å overvelde ham, er de uhyre vidstrakte områdene, de grenseløse elver og „landoseanets“ endeløse horisont, som ligger utstrakt foran ham. Sammenliknet med dette synes det heimlige landskap som en miniatyr eller som om det var sett gjennom kikkertens forminskende ende.

Reppert-Bismarcks akvareller gir tydelige forestillinger om dette østlige landskap. Det er ikke sett gjennom fremmede briller, men med østens øyne. På en naiv, elementær måte er atmosfære og stemning, lys og skygger malt ned på papiret som under øyeblikkets tvang. Der er f.eks. en steil fjellvegg ved elva i det seine aftenlyset med kosakkenes skyggeliknende skikkelser, med den mørke båten og månesigden over. Eller der ser vi et annet utsnitt av landskapet — typisk østlig, flatt, trøstesløst og gudsforlatt med de lave stråhyttene og vegetasjonens ensformige gulgrønne, men himlen og det matte gullyset har smeltet det sammen til en fargeharmoni. Eller blikket glir over et landskap, hvor omrissene av en hvit katedral som et fata morgana stiger opp av en rødglødende sky.

Foruten disse hurtig utførte landskapsskisser, får vi forestillinger om de forskjellige menneskетyper i kosakkregimentet. Også disse fysiognomiske studier er hurtig og flott. Der er regimentets baltisk-tyske kommandant, der er de forskjelligste typer av kosakkene selv, de store skinnluene med de røde „tallerkener“ dypt ned i pannen, og med de talende øyne, som uttrykker hele skalaen av deres temperament og følelser. Og der er også det skjebnefulle blikk i den 16 årige Nikolais gutteansikt. Hans foreldre ble slept vekk, hans søstre skjendet. En ser hvordan et kosakktross forlater en landsby, og på et annet, stemningsfullt blad, hvordan fangene blir sikret i en skoglysning etter en seierrik kamp, eller i en flyktig skisse hvordan to kosakker etter kampen lener seg i typisk holdning på geværet. Ganske visst skildrer disse bildene det momentane i opplevelsen, men de virker ekte og slagkraftige, fordi det ikke er noe skille mellom det opplevde og det malte.

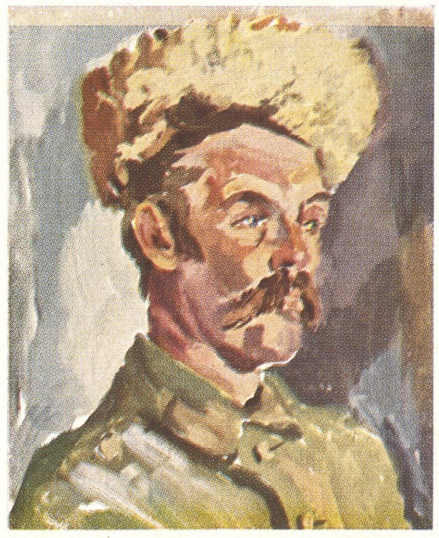
Major von Renteln, kommandanten for et kosakkregiment, valgte som kaptein og kompanisjef selv ut folkene til sitt stamkompani blant de mange frivillige. Den gamle baltiske frihetskjemper, kalt „lille far" av sine kosakker, bærer foruten mange krigsdekorasjoner på venstre arme sølvpanseret med den gyldne F., ærestegnet til en panserdivisjon ved Rsjev

Semjon Petrovitsj K

Platon Michailovilsj B

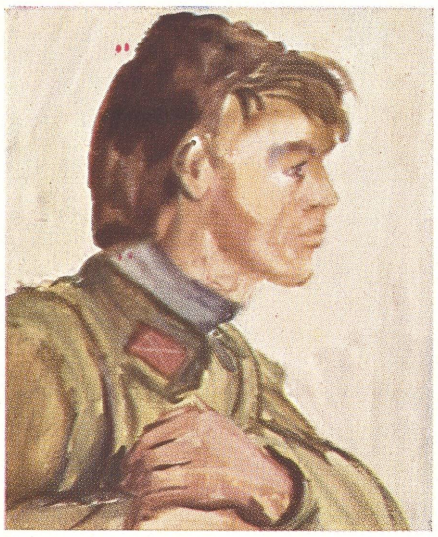
Alexei Petrovitsj D

Savelij Nikolajevitsj Z

I bandeområdet. Kosakkregimentets tross følger de kjempende tropper gjennom en russisk landsby. Kirkegården i forgrunnen var blitt benyttet av bandene som stilling

Arkadij Fjodorovitsj M

Pjotr Nikolajevitsj F

Kusma Matvejevitsj F

Nikolaj Sergejevitsj K

Vladimir Alexandrovitsj R. utmerket seg i flere kamper med stor personlig tapperhet. „Jeg hadde ikke fått noe ut av livet hittil. Allerede som barn måtte jeg arbeide i gruvene. Først no har jeg lært frihet og kameratskap å kjenne. Jeg håper på et nytt liv etter den tyske seier"

MAJOREN OG HANS TROFASTE

Major von Renteln gjorde under den første verdenskrig tjeneste som premierløytnant i tsarens livregiment „Garde du Cheval". Bolsjevikrevolusionen berøvde ham alle eiendommer. Han selv ble slept fra fengsel til fengsel og sluttelig forvist til Sibir. Derfra lyktes det ham å flykte til Estland. Her i sitt heimland kjempet han sammen med tyske frikorps baltenes gamle forsvarskamp mot angriperne fra øst.

Semjon Petrovitsj K. kom under kampen i fangenskap hos majoren. Da han ble klar over at han befant seg blant lutter kosakker, kjempet han straks sammen med dem, — „mot kommissærene" som han sa. Siden da har han utmerket seg ofte

Alexej Petrovitsj D. er av gammelt soldaterblod „ . . . Tyskerne vil seire, det vet vi. Jeg er ikke kommunist. Hvorfor skal jeg da kjempe videre for Stalin og hans forbannede herredømme? De lar våre familier sulte hjel og oss alle gå til grunne"

Arkadij Fjodorovitsj M. arbeidet allerede som barn i en fabrikk. 15 minutters uforskyldt forsinket frammøte til arbeid innbrakte ham seks måneders fengsel

Kusma Matvejevitsj K. var sønn av en skogvokter, som i 1921 ble skutt som statsfiende. Fordi man ikke hadde tillit til sønnen, ble han dømt til tvangsarbeid „. . . Det russiske folk venter på tyskerne, fordi det ikke vil noen krig lenger og fordi det ikke vil blø mer"

Det brunbrente ansiktet til denne soldaten, som i 1939 gikk inn i den tyske hær som menig soldat, er furet av sommerens sol og vinterkulden. Denne særpregete mann, for hvem kampen mot bolsjevismen er blitt livsskjebne, nyter sine kampprøvde soldaters blinde tillit. Selv i den vanskeligste stund har de ikke forlatt ham. Et par interessante data til portrettene av noen av disse trofaste:

Platon Michailovitsj B.: „. . . hva skal jeg kjempe for etterat man har tatt fra oss alt? Jeg solgte mine få eiendeler og kjøpte en hest. For dette fikk jeg fem års fengsel — Under et støttroppforetagende løp jeg over"

Savelij Nikolajevitsj Z. kom en natt med motorkutteren „Lenin" til den tyske sørfront. Hele besetningen stilte seg og båtlasten til disposisjon for de tyske tropper

Pjotr Nikolajevitsj F.: „. . . Jødenes herredømme på mitt heimsted opprørte meg. Alle viktige poster er besatt av dem"

Nikolaj Sergejevitsj K. ble tatt som foreldreløs i Moskva og knapt 16 år gammel presset til militærtjeneste „. . . Mine foreldre er i Sibir, dersom de da overhodet er i live. Hvor mine søsken er, vet jeg ikke. Jeg hørte om der Führers ordre om dem menneskelige opptaking og anstendige behandling av fangene, og så løp jeg over"

I grålysningen

En landsegen støttropp bryter opp, ført av en tysk løytnant

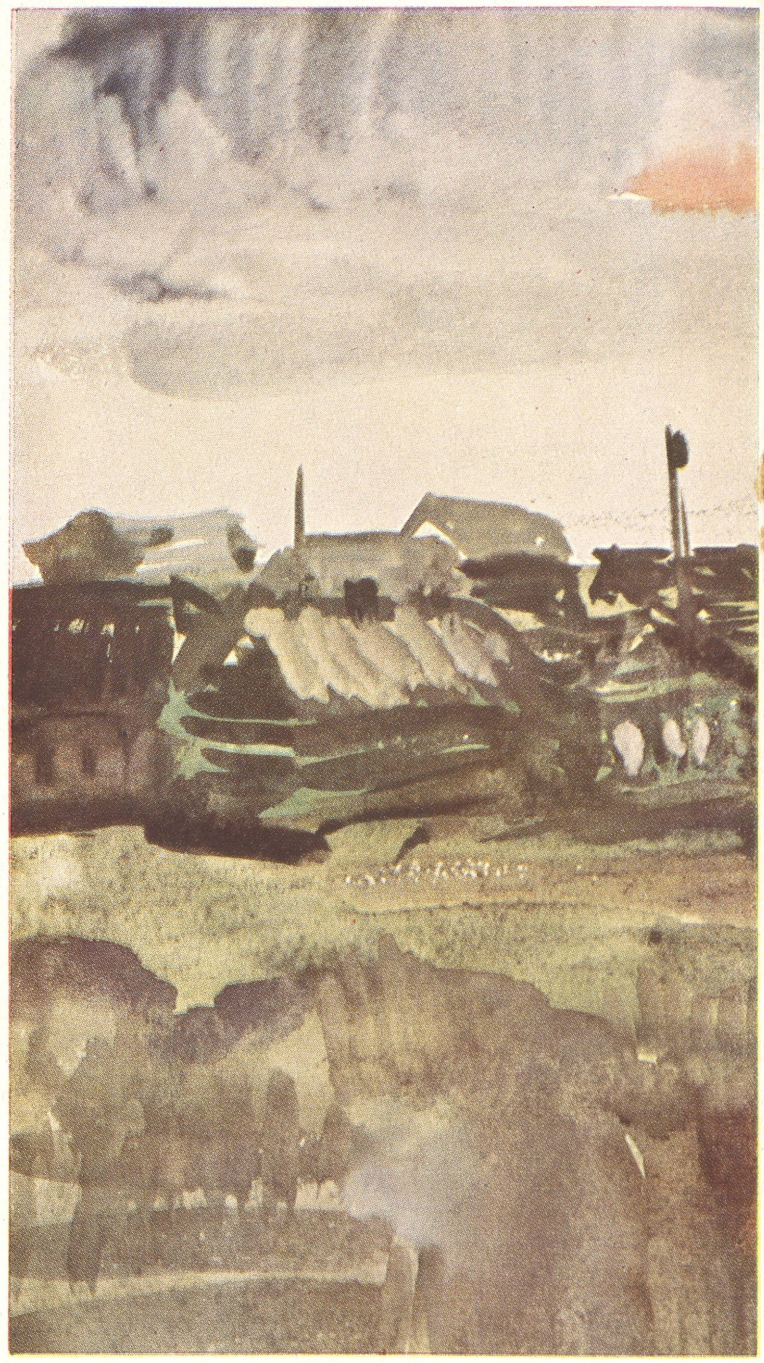
Etter kampen. Vidtstrakt og uten grenser som deres heimland er også kosakkenes gemytt. Et skimt av det sporer man i deres øyne, som er det eneste som ikke dekkes av de oppslåtte frakkekrager og pelsluene med de røde „tallerkener"

Før avmarsjen. Inntrykket av kamptrosset i det nesten uberørte landskap vekker erindringer om 30-års-krigen. Århundrene synes å ha gått sporløst hen over kosakkenes liv

Med en vesteuropeers øyne

Enhver soldat, som for første gang beveger seg over de grenseløse vidder i øst, føler et egenartet tungsinn, som de endeløse stepper skaper. Men hva der til å begynne med for vesteuropeeren — som er vant til et geologisk mer variert landskap — synes som et trist øde, gir ham under et lengere opphold en sunn sjelelig ro. Han opplever kanskje for første gang den uendelige himmel og den vide jord. Der er mange soldater fra alle Europas land som har lært å holde av dette landet. Dette landet hvor man hører sitt eget hjerte banke. Menneskene som bor her, har ikke for intet en egen glans i de rene rustbrune, svarte eller blå øyne. Dette landet er kosakkenes heim. De er kanskje dets naturlige barn. Dette landet har også skapt de vemodige sanger som de synger fra hesteryggen. Forsangerens lyse diskant er som landskapet — langtrukken, uendelig.

Polodsk — tårenes by. Utsikt fra en forstad til den hardt omkjempede by Polodsk. De gamle herlige kirker i bakgrunnen ble ødelagt av sovjetbomber

Forlatt bandelandsby. Befolkningen ble ført bort av banditene under deres flukt til skogene Den regnfulle vårdag som dette bilde gjengir, understreker den grenseløse ensomheten i landskapet. Et landskap som enhver kosakk holder av

I sumpskogen. Bøkene, oretrærne og granene står tett som en urskog. Kosakkene samler seg, etterat skogbunkerne er røyket ut. De kjenner bandenes bakholdsmetoder — der lurer farer overalt. Nesten ubevisst står de med våpenet i anlegg og sikrer seg til alle sider

Etter alvorlig kamp. Der kom fram unnsetning. Soldatene, som er blitt gjennomvåte til skinnet i myrene, vender tilbake til sine hvilekvarterer, hyllet inn ulltepper og teltduker

Dempet underholdning ved leirbålet

Fortsatt fra side 18

tater. Under alle sine tokter har han hittil mistet bare en eneste kamerat, selv om nok alle allerede har vært såret.

Man kan ikke se på sersjant Kalle U,. med det fintskårne hodet, at han er østkareler, dersom ikke dialekten røpet ham. Han er sønn av en av de såkalte amerikafinner fra Äänislinna ved Onegasjøen. Da den finske republikk ble proklamert i 1919, ikke minst med understøttelse av Tyskland, rettet finnene forgjeves henvendelser til bolsjevikene for å oppnå anerkjennelsen av hele det finske bosettingsområde, som også Østkarelen tydelig hørte til. For dette finske land, hvor den rikeste og skjønneste finske kulturskatt ble bevart, Kalevala-eposet og Kanteletar, begynte der snart en lidelsens tid innenfor „den autonome sosialistiske karelske republikk", hvor det rigtignok aldri var tale om autonomi i praksis. Kommunistiske propagandakontorer i Amerika fikk seinere med de mest storartede forespeilinger noen tusen utenlandsfinner til å vende tilbake til sitt heimland, som no var blitt kommunistisk. Her overtok de på en bemerkelsesverdig måte gjenoppbyggingen av landet, særlig en ytedyktig trelastindustri, som de sovjetrussere, Moskva hadde sendt inn i landet, noen år forgjeves hadde forsøkt seg på. Men i det øyeblikk oppbyggingen var gjennomført, ble karelene mer og mer likvidert, deportert eller utsatt for uutholdelige trakasserier, berøvd sine stillinger og sin eiendom.

Det var dengang lykkes Kalle i rett tid å flykte til Finnland, og han var soldat allerede under vinterkrigen. Han var med på de tysk-finske avdelingers erobring av Äänislinna i september 1941. Han fant nok huset, men ikke foreldrene sine. Fortrolig med bolsjevikenes praksis, våger han ikke mer å håpe på å finne dem i live. En skjebne som tusener andre i Østkarelen.

Feldwebel Uitto kommer no også nærmere. Han har underminert terrenget rundt feltvakten og slurper med nytelse i seg teen som Pekko, ukraineren, skyver bort til ham. Denne Uitto er en stor, slank mann, aktiv soldat som overhodet ikke synes å merke noe til tretthet så lenge han er på „partio". Han er utrolig oppfinnsom hvor det gjelder å lage raffinerte miner og sprengladninger. Han er hensynsløs hard mot seg selv. Det viste seg også på et patruljetokt ifjor.

Under monteringen av en ladning eksploderte plutselig en tennsats i hånden hans. Foruten at han ble såret på annen måte, mistet han synet og var helt blind i to måneder. Da de befant seg langt inne i fiendens land og sovjetrusserne uten tvil snart vilde finne sporene deres i snøen, var det nødvendig å marsjere hurtigst mulig tilbake. Uten å bry seg om de rasende smertene og svekket av blodtapet, tilbakela Uitto vegen til feltvakten i en nesten pauseløs marsj på to dager og netter, idet han fulgte løypa ledet av skistaven til mannen foran. Han lar nettopp Jussi, radiotelegrafisten, dechiffrere en melding.

Jussi er troppens yngstemann. Han har tilbrakt en tid i en Hitler-Jugendleir i Tyskland. Men allikevel har han enno vanskeligheter med språket. Ofte når han har kjørt seg fast i en setning igjen, slutter han resignert med: „Pokker også, jeg snakker — som man sier — et svinetysk! Dessverre!"

Hvorledes Pekko, ukraineren, kom til finnene? Den gamle historie. Som traktormann i Nikolajev måtte han oppleve å se hvorledes hans foreldre ble ombrakt av bolsjevikene. Da han gjaldt som upålitelig, måtte han gjøre soldattjeneste uten våpen, ble satt inn som sjåfør og kom i vinterkrigen til Det karelske nes. En dag skulde han i følge med sin troppsfører kjøre sin lastebil til hovedkamplinjen, fullastet med maskingevær, antitankkanoner, ammunisjon og en mengde pistoler. Ved en passende leilighet slo han løytnanten ned med håndsveiven og kjørte for full gass over til finnene med alle sakene. Han er kommandoens beste pistolskytte. Lauri påstår at han på hundre meters avstand kan ramme pupillen i øyet på en bolsjevik. Riktignok, føyer han til, trenger den trufne ikke briller lenger til å rette på synsfeilen.

Halve natten er enno ikke forbi, og allikevel skinner solen allerede gjennom de skjeggete grankroner. Mennene ved bålet har trukket teltduken over hodet og sover. Bare Mikko, den evige spøkefuglen, forteller atter en av sine historier og ler så på en komisk, lydløs måte mot bålet, mens ansiktet hans legger seg i tusener lystige folder. Om han vilde vært mindre lystig dersom han hadde visst hvor snart soldatens skjebne skulde ramme ham: en mine, som kunde tilføye ham forferdelige sår?

Da vi noen dager etter for tilbake i båt og Mikko lå bleik og stønnende i bunnen av den, sa Lauri nettopp det som enhver soldat, som står overfor fienden, må si til seg selv: „Når vi riktig tenker over det, har vi alle likskjorten på. Men skal vi derfor henge med hodet og alltid frykte det verste? Nei, livet er trass i alt fordømt vakkert, og vi vil nok klare det. Man må bare være tålmodig. Gud har gitt oss tiden. Han har ikke sagt noe om travelhet."

Båten trekker etter seg en bølgende kjølfure på den stille vannflaten med dansende reflekser av den glødende solkulen. Skogene kanter sjøen som blå band. Villender trekker forbi. Østkarelens ensomme, skjønne, uutgrunnelige villniss.

„Har da ingen mer en sigarett?", kommer det plutselig fra Mikko. Lettet ler vi til hverandre. For den som har smak på tobakk igjen, har enno ikke mistet det siste livspust.

AUTO UNION

AUDI
DKW
HORCH
WANDERER
BILER
DKW-MOTORSYKLER
DKW-MOTORER

verdenskjent

AUTO UNION

AUTOMOBILE

U 9167

Geha
EDELKLASSE

er et spesielt drøyt fargebånd.
Det holder enno lenger når
det blir forsiktig behandlet.
For hardt slåtte tegn og en
meget benyttet understrekning
sliter unødig på vevet og for-
korter fargebåndets levetid

GEHA-WERKE · HANNOVER

Küppersbusch

Store kokeanlegg

F. Küppersbusch & Söhne A.-G., Gelsenkirchen

Lohse
Uralt Lavendel
En ren
og frisk
duft

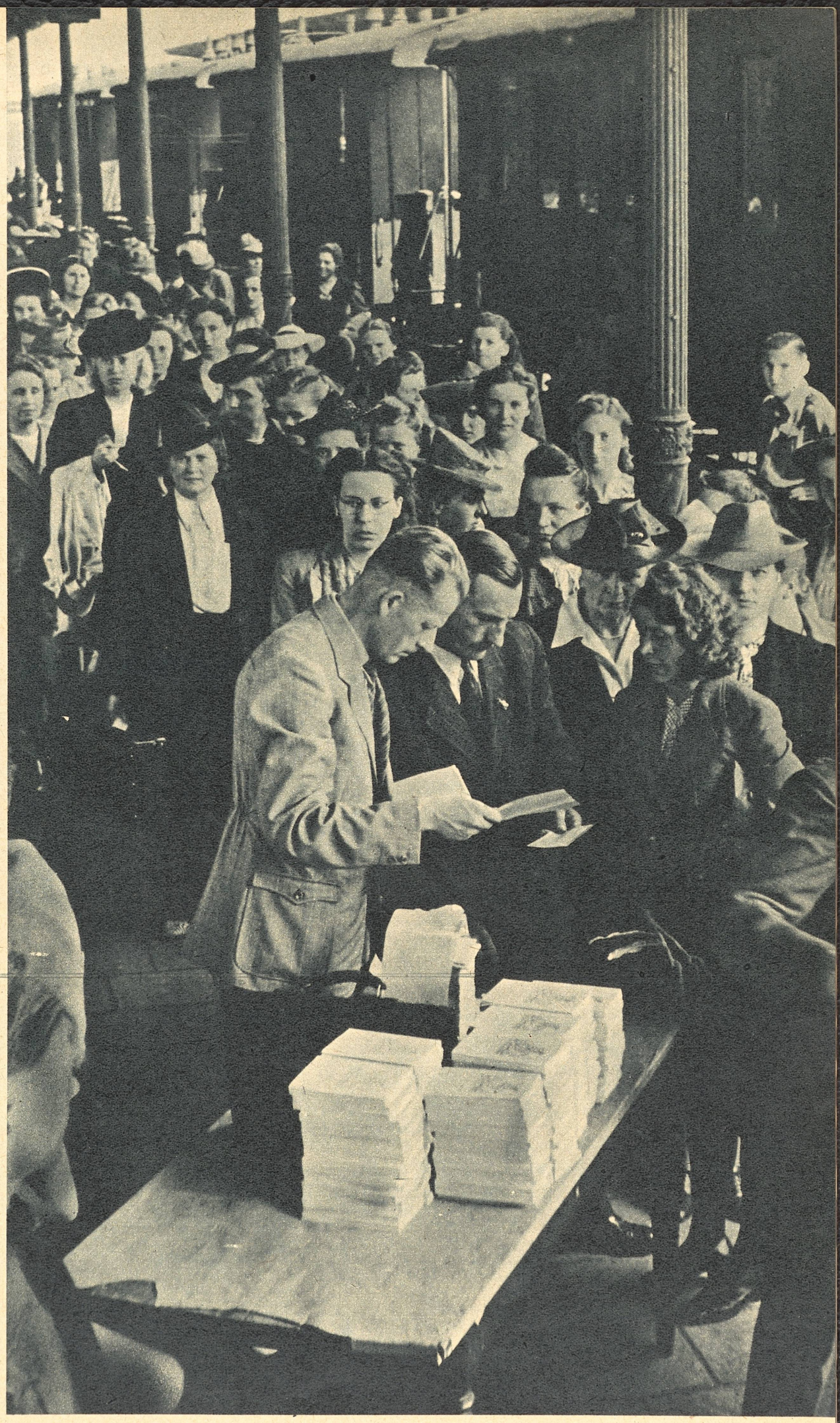

Man kan heller ikke lenger framstille Lohse Uralt Lavendel uinnskrenket, men no som før får man det ekte og uforandret. Den som kan innrette seg litt, har det lenge, for det behøves jo bare et par dråper for et kvarters for-friskning. Og det skulde man gjøre! Man føler seg straks bedre, man arbeider også lettere i omgivelser som er fulle av frisk duft.

BAYREUTHS TRYLLERI

En tysk by
i krigstid

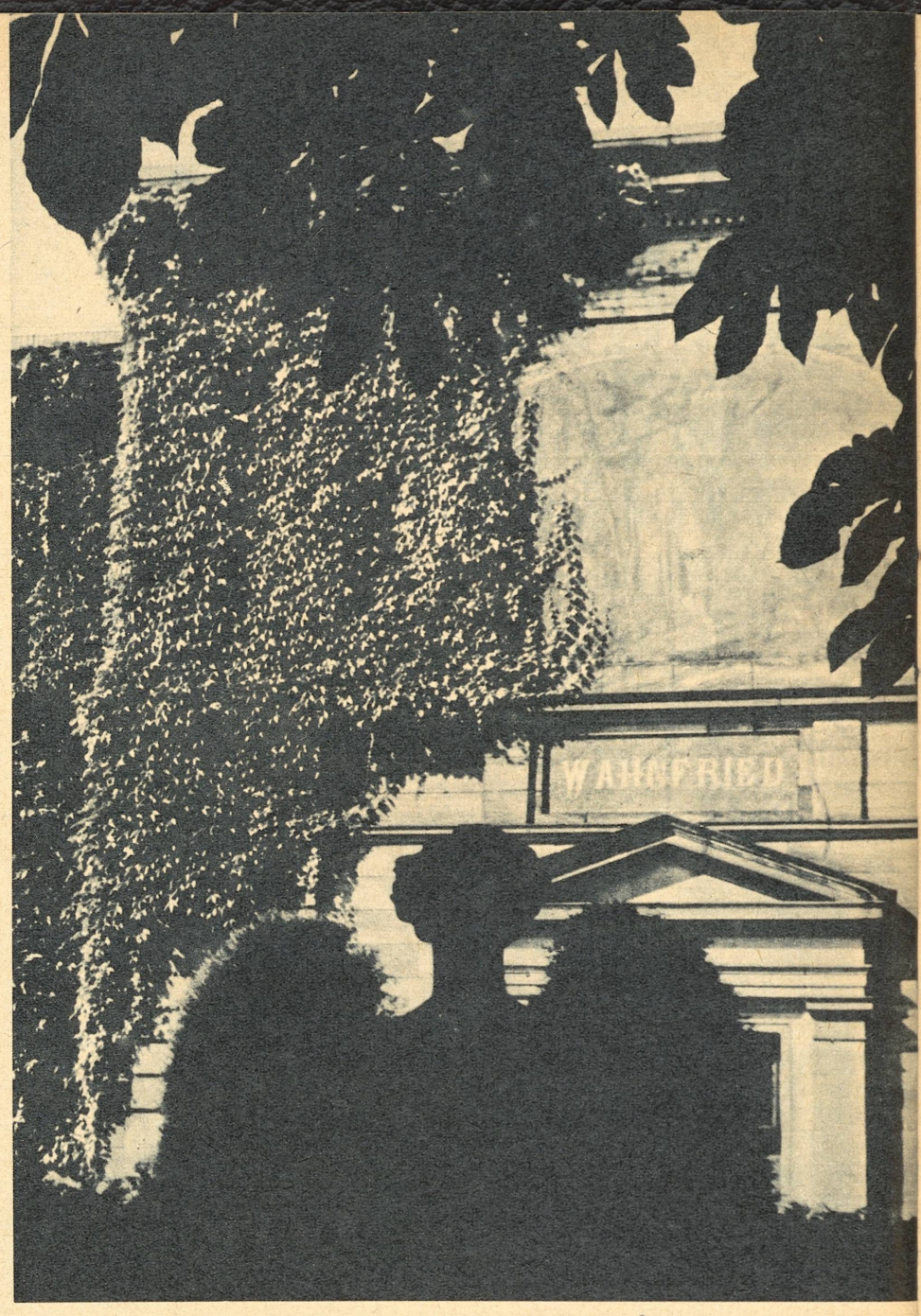
←
Festspill . . . *Under festspillene kommer det daglig 1600 gjester. Hver av dem får straks på stasjonen en tekstbok for oppførelsen og en fører gjennom byen, hvis skjønnhet også er en del av Bayreuths trylleri — som byens musikalske tradisjon. Bildet til venstre viser en av de fortryllende steinfigurer ved det gamle slottet*

Fra en beretning om festspillene i Bayreuth 1943

En Bayreuther-korrespondent skrev: „Det er Bayreuths særegne og uforklarlige trylleri at dens atmosfære griper alle, som kommer til byen, at den tvinger alle til den store beredvillighet til hengivelse, som engang for sytti år siden oppsto her. I sine „ikke-tidsmessige betraktninger", som i dag har en nesten forbløffende aktualitet, sier Nietzsche at to ting må til forat en begivenhet skal være stor: den store sjel hos dem som fullfører den og den store sjel hos dem som opplever den. Og han nevner at i Bayreuth er også tilskueren verd å betraktes. Hvor vilde han ikke ha funnet sine ord bekreftet, hvis han i dag hadde kunnet gå omkring her"

Fanfarer fra festspillhuset. *De forkynner at oppførelsen begynner. Etter lengre pause ble denne gang « Meistersinger von Nürnberg » oppført i ny iscenesettelse. I det enkle festspillhus, som er kjent over hele verden, ble i 1876 « Der Ring des Nibelungen » oppført for første gang*

I skyggen av mektige kastanjetrær. *Alle festspillgjestene besøker det stille « Haus Wahnfried». Dette huset var komponistens drøm, som først ble virkeliggjort i hans seinere år av Bayreuther byggmesteren Wolfe*

Sommerens høydepunkt. *Under festspillene er det livlig i Bayreuths gater. Denne tiden blir en opplevelse også for bayreutherne selv*

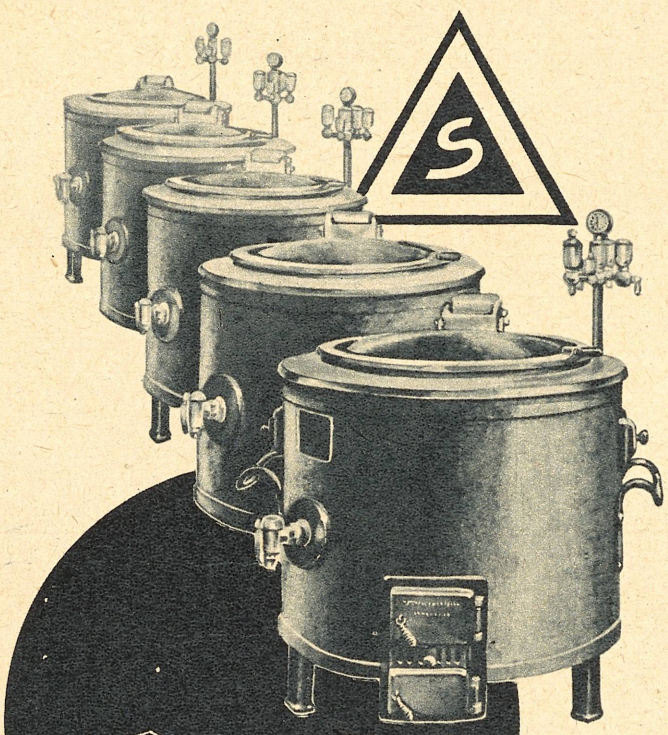
Den berømte „Eremitage". *I nærheten av Bayreuth ligger det arkitektonisk vakre lystslott, som ble bygd i det 18. århundre, og hvor seinere fyrstelige festspillgjester bodde*

I den maleriske by. *Mange gamle hus i den snirklede frankiske by ser ut som små palasser fra forrige århundre (som hjørnehuset her ovenfor). Symbolske brønnfigurer behersker bildet av den brede hovedgate. (Bildet til høyre.)*

OG TRANSPORTABLE KOKEANLEGG /
VASKERIMASKINER / BAKERIANLEGG
HUSHOLDNINGS-KOKEAPPARATER / FASTSTÅENDE
7928/ØB

Senking
Et bevis på tysk ytelse.

SENKINGWERK HILDESHEIM

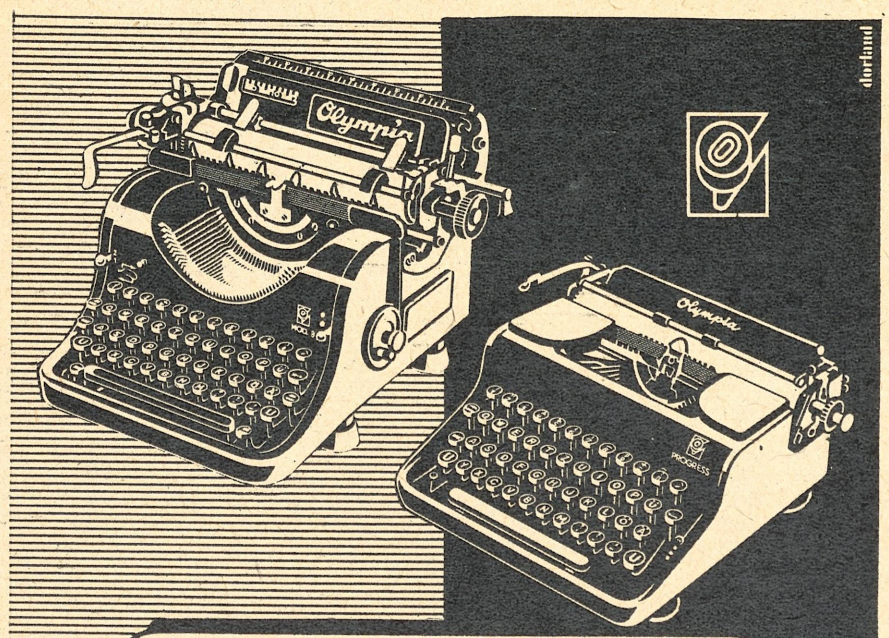

„Du hast Glück bei den Frauen, bel ami", fra Tobis-filmen „Bel ami"

Theo Mackeben. „Musikken i filmen skal være en bestanddel av handlingen. Jo mindre tilskueren seinere husker av musikken i en film, desto bedre var den!" — Denne sarkastiske uttalelse stammer fra Theo Mackeben. Han er født i 1897 i Preussisch-Stargard. Alt fem år gammel viet han seg til pianospillingen, og da han var femten år, var han kommet så langt at han kunde opptre som konsertpianist. Så brøt verdenskrigen ut. Mackeben ble kassert som soldat og kom inn i et regimentskapell. Seinere innså han at å skape noe selv — det er hans oppgave. Etter kringkastingen og teateret kommer han til filmen: „Bel ami", „Pygmalion", „Heimat", „Das Herz der Königin" er stasjoner på vegen. Zarah-Leander-suksesser er forbundet med ham. No har han nettopp vært med på å lage en ny operette „Der goldene Käfig" som går i Berliner Admiralstheater. Men så lokker Ufa ham med: „Würden Sie bitte ..."

MELODIER

Olympia
KONTORSKRIVEMASKINER
REISESKRIVEMASKINER
OLYMPIA skrivemaskiner er fremstillet av
Olympia Büromaschinenwerke AG., Erfurt

Generalagentur for Norge:
G. A. GJESSING & Co. A/S., OSLO
Olympia salgssteder i Amsterdam, Belgrad, Budapest, Bukarest, København, Madrid, Paris, Rio de Janeiro, Stockholm, Zagreb. Olympia agenturer i alle verdens storbyer.

IZ 113

„Alt i livet dreier seg bare om kjærlighet", — fra Ufa-filmen „Liebe und die erste Eisenbahn"

„Engang vil det skje et under", fra Ufa-filmen „Die grosse Liebe"

Harald Böhmelt. Et blikk inn i Harald Böhmelts heim, og en oppdager straks — — kunstsamleren. Han har særlig befattet seg med Øst-Asia. En kunde nesten mene å gjenkjenne mystisismen i hans musikk. Böhmelt er født i Halle, og studerte kunsthistorie og filosofi i sin heimby. Men så gjorde hans musikalske begavelse seg gjeldende og brakte ham snart til Nordhausen, Halberstadt og tilbake til Halle, hver gang som kapellmester ved byteateret. Berlin lærte ham å kjenne som dirigent ved konsertene på slottet Monbijou. Han fikk så tilbud fra kringkastingen og likeledes fra filmen. Den setter framfor alt pris på Böhmelt for hans folkeviseliknende komposisjoner, verk full av en tankefullhet, som holder en fangen. Begynnelsen ved filmen med all dens virvar og „internasjonale smak" var ikke alltid lett for ham. Men: „Hva en kan glemme, lønner det seg ikke å gråte over." Det er en av mesterens sangschlagere

Michael Jary. Det synes ikke straks på Michael Jary at han alt som gymnasiast i en klosterskole dirigerte et kirkekor, det vil si en vilde ikke etter hans utseende tro at han har komponert schlageren: „Davon geht die Welt nicht unter", og „Ich weiß, es wird einmal ein Wunder geschehn", som Zarah Leander oppnådde så store suksesser med. Men denne musikerens veg var kronglete; den førte ham til Stadttheater i Beuthen, derfra som konsertpianist i flere nattkaféer i Berlin, inntil byen Berlin belønnet hans „dagarbeid" med et stipendium. Da oppsto det „alvorlige komposisjoner". Banebrytende for Jarys filmkarriere ble sangen om sjømannen, sunget av tersetten Rühmann — Sieber — Brausewetter, som rev alle med seg. Fra da av gikk det med full fart oppover

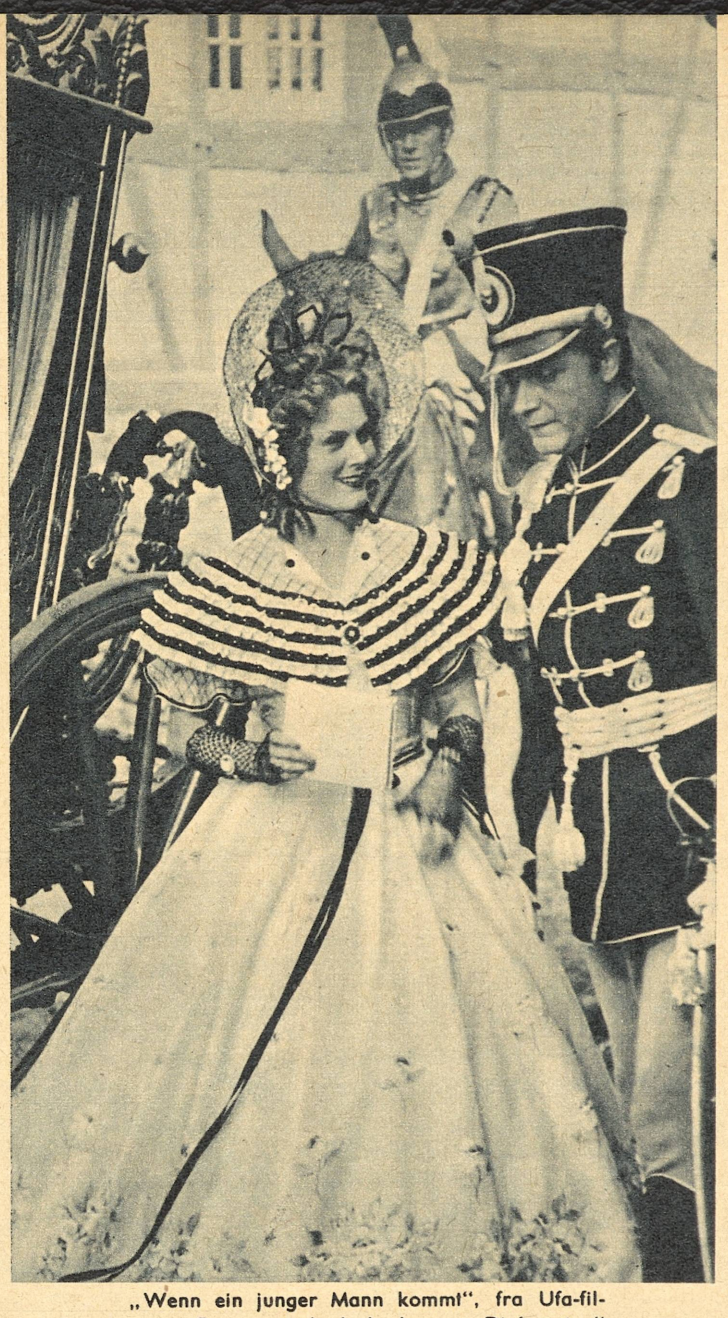

FOR EUROPA

Film og kringkasting bringer også under krigen tyske schlagermelodier ut over hele verden. „Signal" lar her et par markante eksempler tale

„Heimat, deine Sterne", fra Terra-filmen „Quax, der Bruchpilot"

„Wenn ein junger Mann kommt", fra Ufa-filmen „Frauen sind doch bessere Diplomaten"

Werner Bochmann. Det forklarte smil har han brakt med fra sitt fødeland. Werner Bochmann så dagens lys i Meerane ved århundreskiftet. Seinere befattet kjemistudenten seg også med musikk. Da han så avgjørende bestemte seg for musikken, erkjente han én ting: også den må skaffe mat. Denne erkjennelse kom han til i en kafé, hvor et argentinsk kapell spilte. Kapellet trengte en pianist. Bochmann trakk på seg en gauchodrakt. Ved siden av komponerte han og rente omkring til filmkontorene. Men så en dag — han ofret seg framfor alt for filmens tekniske side — ble han spesialist for lydgjengivelse. Og hans schlagere gikk sin seiersgang over verden: „Heimat, deine Sterne", Abends in der Taverne", „Gute Nacht, Mutter!"

Franz Grothe. At hans far var representant for en velkjent pianofabrikk, skal bare ha hatt indirekte innflytelse på hans talent som komponist. Hans mor var sangerinne, og hennes innflytelse var større. Den vaskeekte berliner Franz Grothe hadde den lykke å kunne vie seg fullt ut til musikkstudiet. Som dirigent og innretter i et grammofonfirma erververt han seg en utmerket praksis. Og så gikk det hurtig framover. Og når en så blir assistert av en vakker hustru . . . Kirsten Heiberg, filmskuespillerinne og en særlig god tolker av hans schlagere, er komponistens hustru. På grunn av sine orkestrale erfaringer blir han med å opprette „Det tyske danse- og underholdningsorkester" i den tyske kringkasting, som no er kjent langt utover Tysklands grenser. Grothes fortrin som komponist er hans sierke begavelse for sangkomposisjoner, som gir schlagerne en blivende verdi

MELODIER FOR EUROPA

„Slik arbeider vi"

Fem filmkomponister beretter „Signal" om sin kunst og teknikk

„Jeg komponerer nesten ikke ved pianoet", sier Theo Mackeben. „Det er bare noe ikke-musikeren innbiller seg, at komponisten uavlatelig griper til tangentene. Det gjør han på ingen måte. På samme måte som det ikke bare skulde komme an på schlageren. Schlageren er nesten uten betydning for kunstnerisk filmmusikk. Den er en idé, som en må få i løpet av to minutter — eller en får den overhodet ikke. Annerledes er det, når slik en chanson spiller en dramaturgisk rolle, som f. eks. i „Bel ami". Da gjaldt det å forklare filmens ledende motiv med den. Teksten skulde helt enkelt vise titelheltens karakter."

*

„Ofte blir natten til dag", forteller Harald Böhmelt. „Men jeg må ha det slik. Når alt er stille rundt meg, arbeider jeg ofte med stoppeuret i hånden. Engang må musikken ledsage en 30 meter lang filmstrimmel, en annen gang må den bare vare 58 sekunder. Og så overgangene! For etterat det ærede publikum har forlatt kinoen, har det for det meste ingen anelse mer om den „øvrige musikk", denne ledsagende musikk, hvis tilblivelse er like vanskelig — om ikke enno vanskeligere — enn den såkalte „schlager".

*

„Hvordan min „Sjømann" slo så fort igjennom ved siden av Zarah-Leandersuksessen „Es wird einmal ein Wunder geschehn?" spør Michael Jary. „Jeg kan ikke forklare det. Kanskje er det „sjømannen", som vekker en bestemt forestilling. Ihvertfall var virkningen ved den tyske „Waterkante" hurtigere og mer slående enn inne i landet. Men så . . . Jeg kunde nesten synge en ny sang om det, som hendte i den første tiden, når jeg dukket opp ett eller annet sted og det var et musikkinstrument i nærheten!"

*

„Jeg sverger til mitt gjengivelsesapparat", sier Werner Bochmann. „Da får jeg laget en kopi av lydstrimlen og spiller så enno en gang alt igjennom for a lære av det. Jeg er no engang en lidenskapelig tekniker på lydområdet. Det kommer jo så meget an på grupperingen av musikerne, og hvordan de sitter foran mikrofonen. Det snakkes ofte om en „ulykkelig blanding" av musikk og tale i filmen. En beklager seg over at den samtidige gjengivelse for det meste går på bekostning av dialogens forståelighet. Da må en huske: en skuespillers stemme ligger i et visst frekvensområde, som en må kjenne, forat ikke musikken skal gripe inn i det. Tar en hensyn til det, instrumenterer og komponerer en slik da vil en slett ikke lenger finne den samtidige gjengivelse av musikk og tale forstyrrende."

*

„En schlager kan aldri tvinges fram", sier Franz Grothe, „den kan aldri oppstå ved tankearbeid. Jo lettere og mer utvunget den melodiske idé kommer, desto større er utsikten til suksess. Og så spiller tilfellet, hvordan schlageren kommer ut i filmen eller i teateret, en meget stor rolle. For alt i kinoen avgjøres det om schlageren virkelig har slått igjennom eller ikke. Kringkastingen kan da i det høyeste hjelpe litt til."

En filmstjernes skjønnhet, temperament og gratie: Marika Rökk. En dansescene fra den nye Ufa-fargefilm „Frau meiner Träume"

Hele arenaen i spent forventning. 30 000 spanjere og spanjerinner er samlet under den glødende sol i amfiteateret. Picadorene, banderiljoene, toreroene, espadaene og matadorene holder sitt strålende inntog og tar oppstilling foran æreslosjen

DE 30000'S TIME

Tyrefektningen er ikke bare en spansk lidenskap, men i de urgamle former åpenbares en del av den spanske nasjonalkarakter. Disse fargefotos ble tatt av fru Eva Dyckhoff, hustru til den tyske ambassadør i Madrid, under en tyrefekning i den spanske statssjef Francos nærvær

Spillet begynner. Picadoren leiker med tyren som en katt. Han tirrer den med lansestikk og utfordrer den til kamp

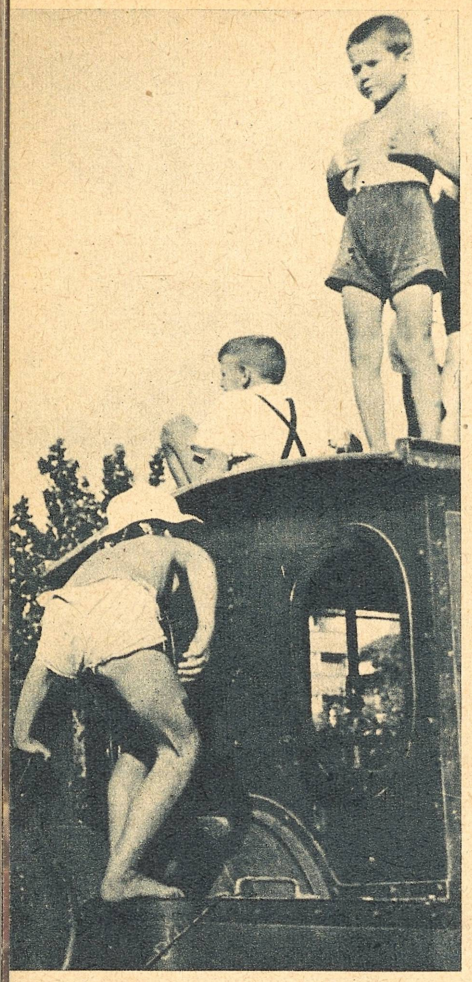
Mellom to tog: Sofia...

„Signal"s korrespondent Dietrich Kenneweg sender fra sin reise gjennom det sørøstlige Europa noen notiser og fotos, som viser oss Bulgarias hovedstad

Toget mitt til Istanbul kom til Sofia klokken 10 og skulde gå videre klokken 13. Det er for liten tid til å se på byen og for lenge til å bli på stasjonen. Jeg besluttet derfor å ta et seinere tog og ble der i 12 timer. Jeg foretok noen besøk og knipset litt, og etter tre dager i sovevogn kunde jeg spise ordentlig igjen og sove i en stillestående seng. Jeg skulde gjerne seinere lære Sofia bedre å kjenne. En vakker by. Nye inntrykk. Interessante mennesker.

Klokken 12. **Byens byggmester viser meg det nyeste hagebyanlegg.** *De siste sigøynerkvaraler faller. Istedet oppstår det lye, moderne og vakre beboelseshus. For 60 år siden hadde Sofia 25000 innbyggere. I dag har byen 450000. Nesten utrolig. Rekord!*

Klokken 2. **Jeg spaserer gjennom den „kongelige barnehage."** *Kong Boris selv har latt den anlegge, ved den vakreste gaten, ved Zar-befrierens bulevard. Der står det riktige fly og et riktig lokomotiv til å leike med. For voksne over 15 år er adgangen til anlegget forbudt. Bare barn og tysk militær har adgang*

Klokken 5. **Med dem spiste jeg 5 timer seinere aftens.** *No sniker jeg meg hemmelig etter dem med kameraet. Skueplassen er Maria-Luise-badet, et av de vakrestebad jeg kjenner. Det er høst. Allikevel skinner solen enno riktig varmt. De unge gjentene er kontordamer og har åtte timers kontorarbeid bak seg. „Før krigen arbeidet vi ikke", forteller de meg seinere. „De bulgarske gjenter lærer for det meste husholdning og blir heime til de gifter seg. No er mange menn innkalt til militærtjeneste og vi må hjelpe til." Men det ser ut til at de liker det, og det har heller ikke hatt noen virkning på deres skjønnhet og eleganse. Sofia har meget vakre damer*

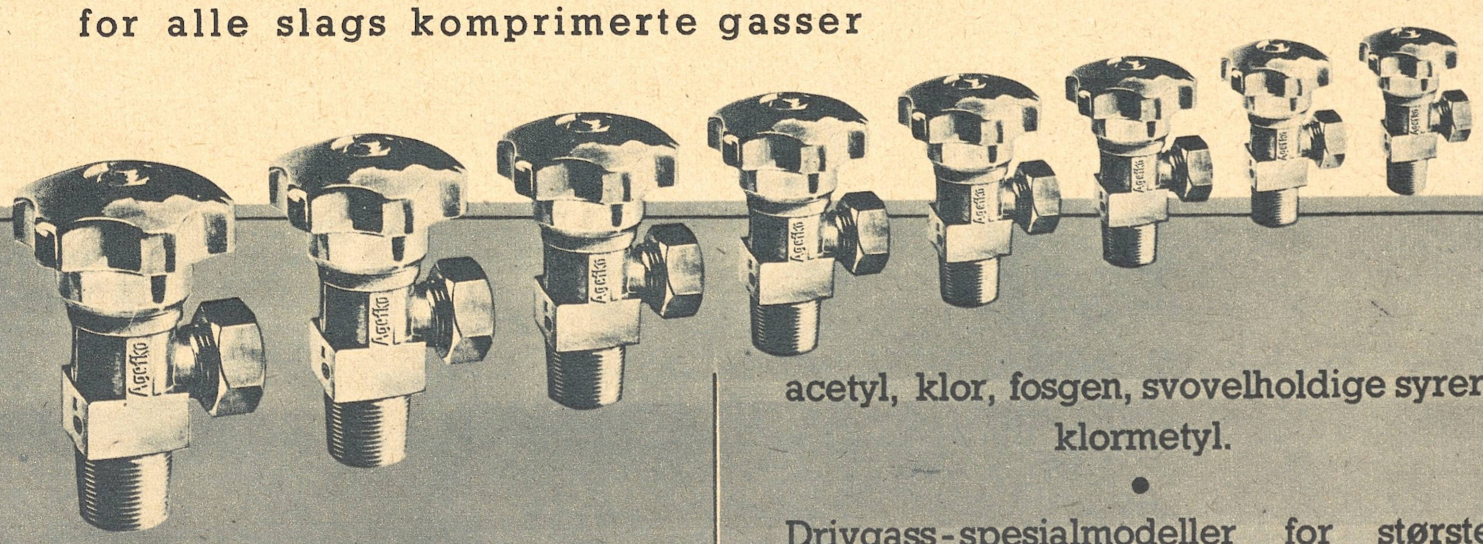

Klokken 6. **Et snapshot: Ministerpresident Filoff betrer det bulgarske parlament.** *Etter kong Boris' død er han sammen med den døde konges bror og den tidligere krigsminister utnevnt til regent. Det betyr streng fortsettelse av den tidligere kurs. I toget hørte jeg noen snakke om Filoff. Han er meget populær*

Stålflasker-Ventiler

Gjennomgangsventiler - Hjörneventiler

for alle slags komprimerte gasser

som kullsyre, surstoff, kvelstoff, edelgasser, pressluft, vannstoff, ammoniak,

acetyl, klor, fosgen, svovelholdige syrer, klormetyl.

•

Drivgass-spesialmodeller for største ystelser, med kokegass, generatorgass, **Methan, Propan, Butan.**

KOHLENSÄURE-INDUSTRIE

AKTIENGESELLSCHAFT

ABTEILUNG VENTIL-FABRIK · BERLIN W 62

50 års praksis Beste verkstedsarbeid og hensiktsmessigste konstruksjoner garanterer størst mulig sikkerhet og billighet i drift for et hvert formål.

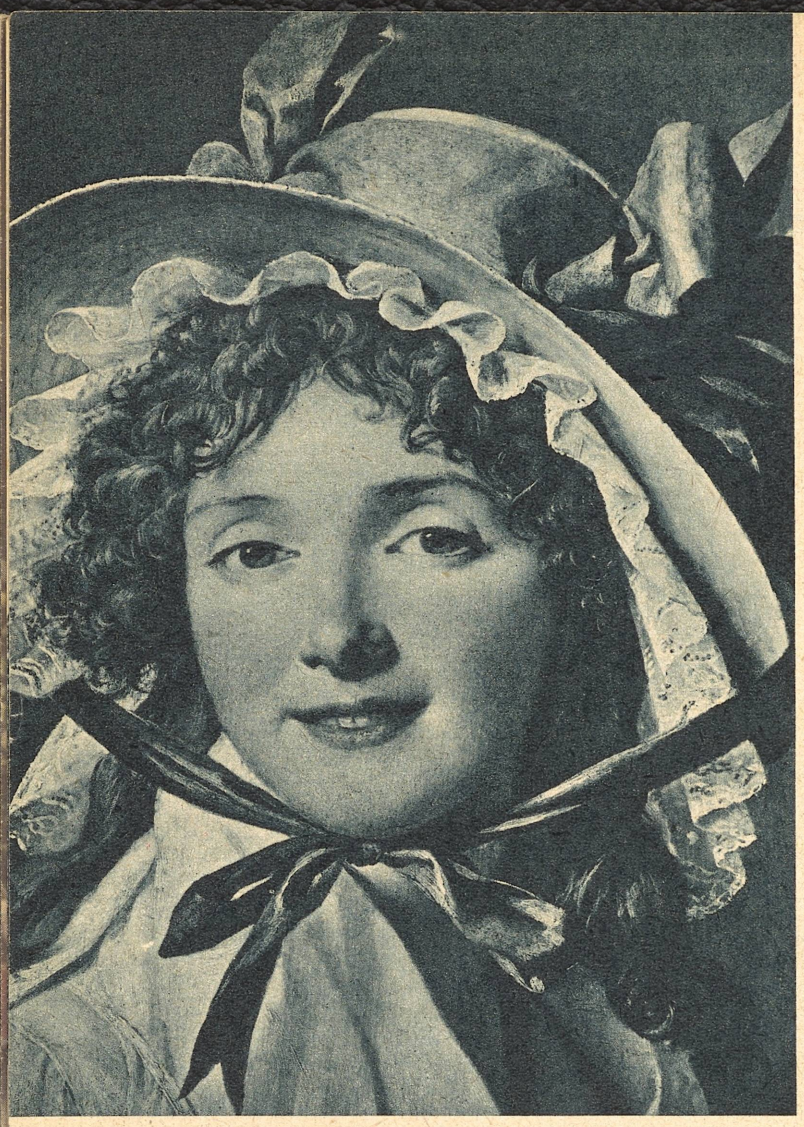
Klokken 8. **Jeg hadde ikke behøvd å ta iommeløkten ut av kofferten og stikke den i lommen.** *Sofia er fullt opplyst. alle buelamper og lysreklamer brenner og alle butikker er ordentlig opplyst. Jeg som kommer fra det ..blendede" vest. vandret overlykkelig rundt her. Jeg hadde alt glemt hvor vakker en gate kan være om kvelden. Men Sofia har alt flere ganger hatt flyalarm. og er rustet mot alt. Tersklene og huskantene er bestrøket med hvit maling. foran kjellervinduene står det sandkasser. det er byge bunkere og det står luftvernkanoner rundt byen. Hittil har det ikke funnet sted noe angrep. men bulgarsk område er alt flere ganger blitt fløyet over*

Klokken 10. **Jeg nyter Bulgaria-hagens spisekart.** *Bildet viser denne Sofias eleganteste restaurant i lysglansen og med jazzkapell og danseguly. Jeg spiste vidunderlig fisk og mangeslags grønnsaker i olje. kjøtt fikk jeg ikke. og det fins det overhodet meget lite av. Merker trenger en bare for brød*

Klokken 12. **På vegen til hotellet ser jeg lyskasterne spille over byens vartegn.** *Det er lukningstid. Gatene er tomme. Bare buelampene brenner . Sofia er en solid by. uten noe særlig natteliv. Derfor gikk jeg opp på værelset mitt og framkalte denne filmen*

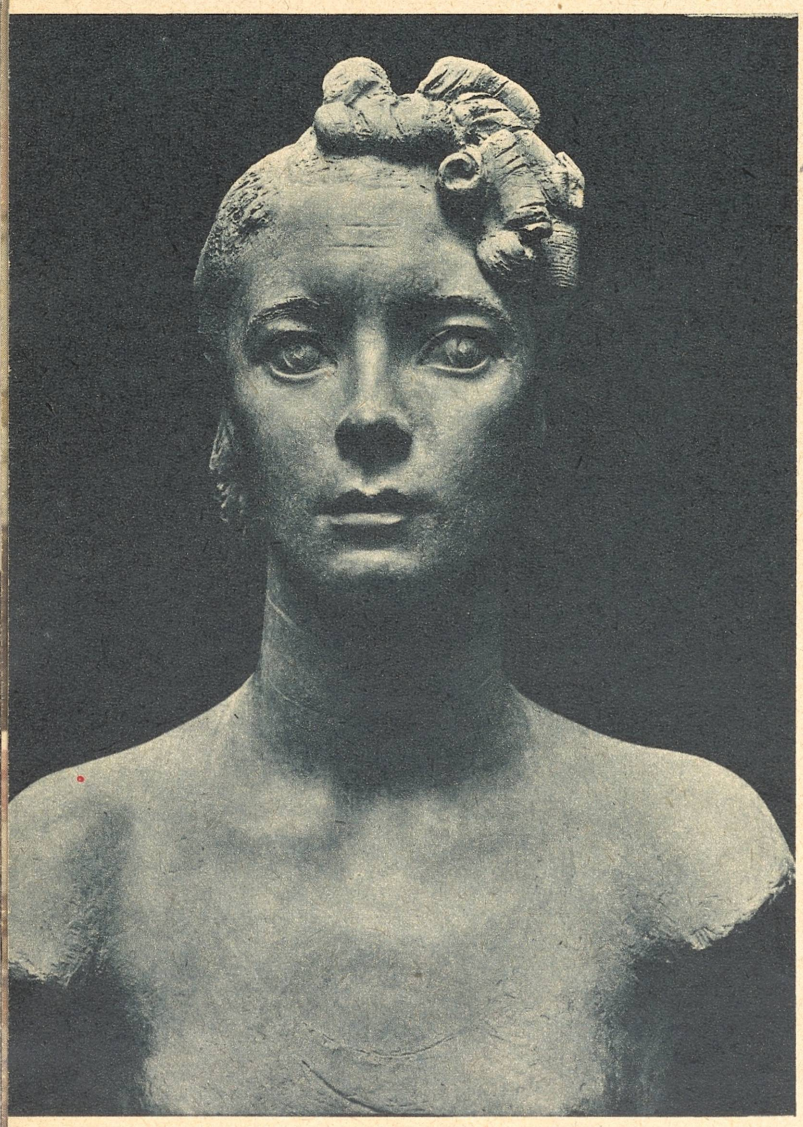

Seks portretter — valgt ut blant en mengde — besvarer spørsmålet: „Eksisterer der et europeisk ansikt?“

←
Fransk? Kanskje. Ved nærmere undersøkelse endog sannsynlig. Men på spørsmålet: „Europeisk?“ svarer dette bilde av den franske mester Jaques Louis David bare ett ord: Sikkert!

→
Et helt annet temperament og etter all sannsynlighet også en annen nasjonalitet. Allikevel gir også dette bilde — det stammer fra den moderne belgiske maler Louis Buissert — det samme svar på spørsmålet: „Europeisk?“

←
En moderne italiensk billedhoggers (Bruno Innocenti) verk, som vakte oppmerksomhet på en Biennaleutstilling på grunn av sin realistiske understrekning av det moderne, framstiller uten tvil en moderne aktivistisk italienerinne. Men for tilskueren er også dette ansikt meget mer europeisk enn italiensk

→
En moderne tysk maler (professor Willy Jaeckel), en moderne tysk kvinne. For raseforskeren vil det ikke være vanskelig å avgjøre hvilken stamme hun tilhører. Men for legmannen er bare én ting sikkert: uten tvil en europeerinne

SØSTRE...?

EKSISTERER DER ET EUROPEISK ANSIKT?

Gjennom toogethalvt berømmelig årtusen formet den europeiske kunst bildet av det europeiske menneske. Av det individuelle i den tidlige antikks urstater med deres sagnomsuste byer, av det individuelle i de mer og mer sammenvoksende landsdeler i den klassiske oldtids store riker, av det individuelle endelig hos de nasjoner, som litt etter litt blir til ved at blodsbeslektede stammer finner hverandre og forenes og som enno i dag bestemmer statslivet i Europa: av utallige enkelttrekk

dannes, likesom en mosaikk som århundrer arbeidet på, europeerens ansikt. Den som i det individuelles mangfoldighet, som er en av Europas store kraftkilder, ikke formår å oppdage det ene, som er felles for og knytter sammen alle, den som, fordi han har det enkelte for nært innpå seg, ikke har følelse for de altbeherskende dominanter, han burde engang forsøke å oppleve det europeiske ansikt med et annet kontinents, la oss si Asias, blikk. Hvor hurtig vil ikke i en sådan beskuelse ansiktet til de romanske og germanske, de sørlige og de nordlige stammer forvandle seg til den „hvite"s, til europeerens ansikt! Den italienske og den tyske kvinne, den franske kvinne og spanjerinnen, hvem kan med sikkerhet og ved første blikk skjelne mellom dem, når en ser bilder av deres typer lagt ved siden av hverandre som her på disse sidene? Botticellis og Tizians, Leonardos og Raffaels, Murillos og Grecos, Velasquez' og Goyas, Rubens' og van Dyeks, Dürers og Holbeins Rembrandts og Frans Hals' kvinner har alle sammen, til tross for sin ubestridelige og helt umiskjennelige individuelle egenart noe felles, enten der no ligger århundrer mellom dem og oss eller de sees med andre rasers øyne. Det er som ansikter til søsken, som stammer fra de samme foreldres kropp og sjel. I ansiktene til greske gudinner og kvinner — som virker mest betagende på oss og som vi er fortrolige med fra gammelt av,

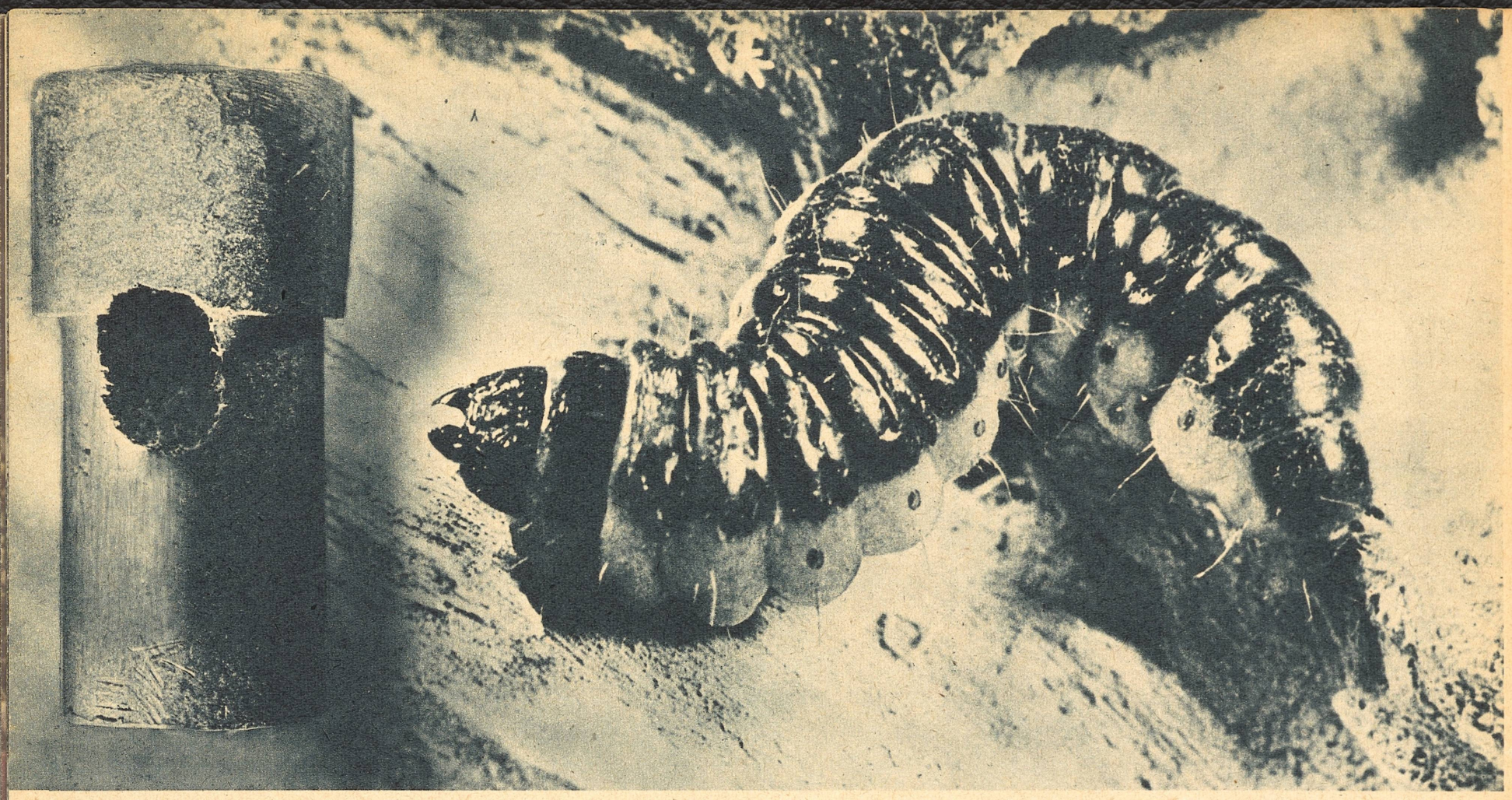

Dette ansiktet til en hellenerinne fra det 4de århundre f. Kr. skuer gjennom årtuseners slør. For sin tid var det meget moderne, men for europeeren av i dag er det det klassiske europeiske ansikt

slik de er blitt skapt av en Myron, Praxiteles, Polyklet eller en annen av de mange navnløse attiske mestre, og slik de er kommet til oss evig unge, trass i sporene av ødeleggende skjebner gjennom to årtusener — oppdager de europeiske mennesker i dag med samme henrykte forbauselse urbildet til de kvinner de lever sammen med og de som ga dem livet.

→

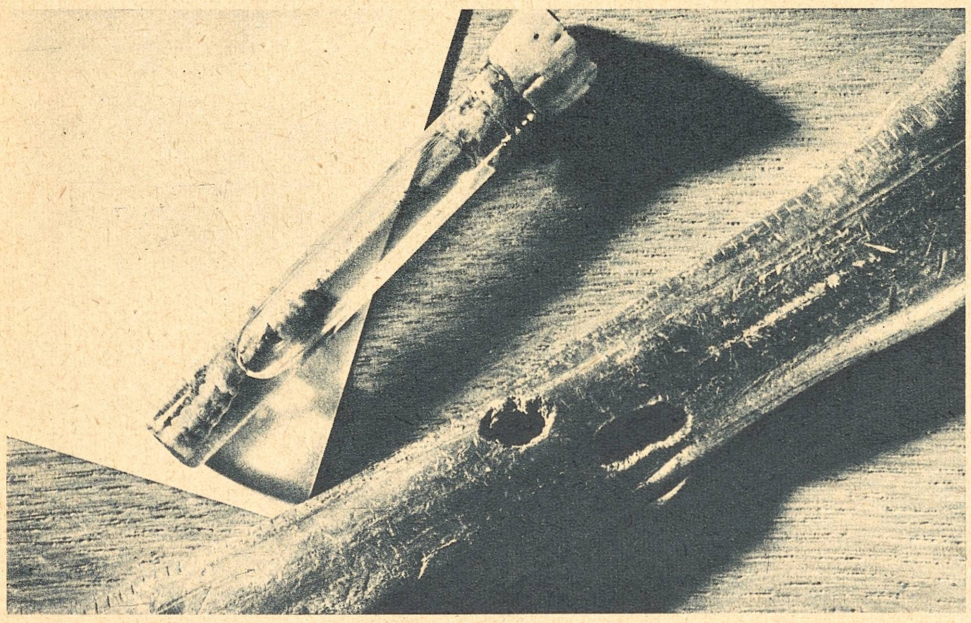
Klassisk skjønnhet framstilt av en klassisistisk mester: berlinerbilledhoggeren J. G. Schadows berømte dobbeltportrett av prinsessene Luise og Frederike av Preussen, kvinner av ytterst utpreget nasjonalitet og allikevel: europeerinner ved det første blikk

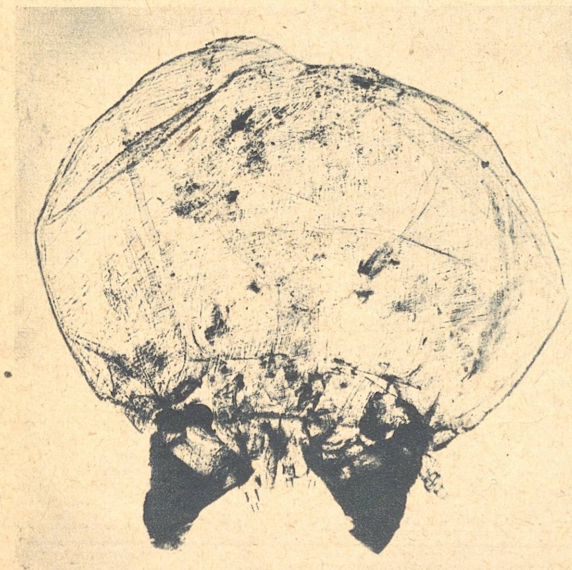
En larve med en underlig appetitt *var gjenstand for et interessant forsøk i Kaiser-Wilhelm-instituttet for entomologi: en sperret larven til treborer-sommerfuglen (cossus ligniperda), som er bekjent for at den gnager i stykker piletrestammene, inn i en blykapsel; innen et døgn hadde den gnagd seg igjennom. Den samme larven åt seg ni ganger etter hverandre gjennom liknende blykapsler. En forbløffende oppdagelse! Årsaken til dette eksperimentet var . . .*

Litt om en besynderlig og viktig oppdagelse

En av næringslivets fiender knepet

. . . en sending, som en dag kom til instituttet i Berlin-Dahlem: et firma forelegger et stykke av et gjennomhullet blyrør og i et lite glassrør restene av en mark. Er det tenkelig at denne marken kan spise metall? For å gå spørsmålet nøye etter i sømmene og finne et virksomt middel til bekjempelsen, blir tordivellarven identifisert

← **Mikroskopet bringer det for dagen:** *det preparerte hode av et skadeinsekt som ble sendt instituttet, viser den samme runde form og de karakteristiske gnagekjever, som er særegen for tordivellarven hylotrupes bajalus. Et preparat av kroppen bringer det avgjørende bevis: i denne larven er den metalletende fiende knepet!*

→ **Den slukvorne synder** *blir hentet fram av instituttets rikholdige samling. Ved hjelp av verdens største insektspesialbibliotek begynner forskerne sin kamp mot skadedyrets fordervelige appetitt*

Signal nr 21, 4 årgang, 1. novembernummer 1943. Utkommer to ganger i måneden. Sjefredaktør: Wilhelm Reetz, Stedfortreder: Hugo Mösslang, Forlag og trykning: Deutscher Verlag, Berlin SW 68, Kochstr. 22-26
Alle rettigheter forbeholdes / Tutti i diritti riservati / Tous droits réservés / All rights reserved

KHASANA

Dr K

PERI
KHASANA
KOSMETISKE VERDENSMERKER

Dr. Korthaus

Forhandler:
MIDELFART & CO. A/S.
OSLO - Rosenkrantzgaten 3.

PERI
BOHN

„Levende verktøy“

er titelen på den kjente filmen som viser tennenes viktighet og følgen av dårlige tenner. På samme måte som en må anvende og pleie f. eks. kniver og sakser, der har samme egenskap som fortennene, må vi også behandle tennene våre. Forlang gratisbrosjyren „Gesundheit ist kein Zufall“ fra Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6.

Chlorodont

viser vegen til riktig tannpleie.

MOUSON LAVENDEL

WHEN

Signal

Middagshvil

Et bilde
fra Lissabon

Foto: Leopold Fiedler